

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
 ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
 UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

11^E JAARGANG

WOENSDAG 30 JUNI 1926

No. 548

INHOUD.

	Blz.
DE ARBEIDSOVEREENKOMST IN HET ZEEVAARTBEDRIJF door <i>J. Ratté</i>	578
Aflossingsvoorwaarden voor Pandbrieven door <i>Mr. A. J. S. van Lier</i>	580
Een merkwaardig vonnis naar aanleiding van de daling van den Franc door <i>Jhr. Mr. L. H. van Lennepe</i>	582
Het Verdrag met België door <i>A. Maas</i> met Naschrift door <i>Jan Schilthuis</i>	583
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
Recente groote veranderingen in het Oostenrijksche Bankwezen door <i>Dr. Richard Kerschagl</i>	584
AANTEEKENINGEN:	
De Politiek van de Deutsche Reichsbank en de Duitse geldmarkt	586
OVERZICHT VAN TIJDSCRIFTEN	587
Postchèque en Girodienst	587
Rijkspostspaarbank	587
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	588—596
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra*.

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES.

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennepe; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbuis; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. G. M. Verrijn Stuart*.Redacteur-Secretaris: *D. J. Wansink*.Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam*.

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

29 JUNI 1926

Tegen de verwachting in bleef ook deze week de geldmarkt nog weder stroef. Het aanbod van geld werd zelfs eerder kleiner, zoodat particulier disconto iets op liep. Terwijl de vorige week nog herhaaldelijk voor $2\frac{3}{4}$ pCt. kon worden afgesloten moest deze week meestal $2\frac{7}{8}$ pCt. betaald worden en voor enkele posten werd zelfs $2\frac{15}{16}$ pCt. toegestaan. Ook de prolongatierente bleef stroef; een enkele maal werd $2\frac{3}{4}$ pCt. genoteerd, maar de overige dagen werd 3 of $3\frac{1}{4}$ pCt. gedaan. Callgeld eveneens minder aangeboden.

* * *

De post binnenlandsche wissels op de weekbalans van De Nederlandsche Bank vertoont een kleinen

teruggang van ruim f 0,9 miljoen. De post beleeningen daarentegen wijst een toeneming aan van bijna f 2 miljoen. Ook vertoont de post diverse rekeningen onder het actief een toeneming en wel van ruim f 3 miljoen.

Het cijfer der bankbiljetten in omloop wijst thans weder een getal aan van even boven de f 800 miljoen. Op de vóórlaatste weekbalans bedroeg deze post rond f 799 miljoen, thans bedraagt hij rond f 809 miljoen. De bankassignatiën namen met ruim f 0,3 miljoen toe, van rond f 0,22 miljoen tot f 0,53 miljoen. In de rekening van het Rijk is geen wijziging van beteekenis gekomen. De rekeningcourant-saldi van anderen namen af met bijna f 6,5 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo bedraagt rond f 279 miljoen tegen rond f 279,8 miljoen op de vorige balans. Het dekkingspercentage bedraagt ruim 52.

* * *

De wisselmarkt was deze week zeer stil. In de koersen van de goudwissels kwam al bijzonder weinig verandering, maar ook de andere wissels waren vrij stabiel. Parijs en België waren aanvankelijk weder flauwer; voor 6.92 en 7.— werd afgedaan, daarna trad een kleine stijging in, die Vrijdagmorgen haar hoogtepunt bereikte op 7.36 voor Parijs en 7.28 voor België, waarna de koersen echter weder terugliepen tot 7.18 en 7.12. Italië was iets vaster op ca. 9.10, daarentegen was Oslo weder vrij sterk aangeboden; geopend op 55.— werd aan het einde der week voor 54.65 afgedaan.

LONDEN, 27 JUNI 1926.

Zooals verwacht, was het verloop van de geldmarkt kalm. Donderdag werd een aanvang gemaakt met het opnemen van de Bank van Engeland van gelden tot na het einde van het eerste halfjaar.

Als gevolg van den steun, hierdoor aan de markt verleend, werd daggeld ruimer, ofschoon levendige vraag bleef bestaan voor 7-daagsgeld tot goede prijzen.

Disconto bleef onveranderd op $4\frac{1}{4}$ pCt. bij geringen omzet. In de verwachting, dat geld in de eerste weken van Juli gemakkelijk zal zijn, was er neiging om wissels aan te koop tot een fractie beneden $4\frac{1}{4}$ pCt. zonder echter nog van merkbaaren invloed te zijn op den genoteerden discontokoers.

Dollars en Guldens sluiten op resp. $4.86\frac{11}{16}$ en $12.11\frac{1}{4}$.

DE ARBEIDSOVEREENKOMST IN HET ZEEVAARTBEDRIJF.

Juist eenige dagen voordat de negende zitting van de Internationale Arbeids-Conferentie op welke agenda de regeling van de arbeidsovereenkomst van zeevarenden werd geplaatst, begon, publiceerde de in 1921 door den toenmaligen Minister van Justitie benoemde commissie „Molengraaff” het resultaat van een vijfjarigen arbeid.

Deze commissie werd voor de taak gesteld, om te onderzoeken, hoe de arbeidsovereenkomsten tusschen den reeder enerzijds en de kapiteins, scheepsofficieren en scheepsgezellen anderzijds opnieuw bij de wet behoorde te worden geregeld om aan de eischen van den tegenwoordigen tijd te voldoen.

Hiermede is als het ware het sluitstuk geleverd voor de herziening van ons zeerecht, zooals dat in de verschillende titels van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel vervat is.

Het rapport der commissie „Molengraaff” is om verschillende redenen hoogst belangwekkend. Daar is allereerst de verandering der volkomen verouderde wettelijke regeling, waarmede het koopvaardijbedrijf en de zeevisscherij heden ten dage, zoo goed en kwaad als het gaat, voortsukkelen, maar van niet minder beteekenis is de wijze, waarop de verjonging is tot stand gekomen.

De commissie toch was onder leiding van Prof. Molengraaff samengesteld uit zes leden; drie daarvan vertegenwoordigden de werkgevers in het bedrijf. Onder hen vindt men den voorzitter en den secretaris der werkgeversvereniging. De werknemers zijn vertegenwoordigd door de beide voorzitters der Scheeps-officieren-organisaties en den voorzitter der Vakvereniging, waarvan de stokers, matrozen en het civiele personeel lid zijn.

De verantwoordelijke leiders dus van beide „partijen” heeft men hier samen gebracht, en men mag dus veronderstellen, dat het resultaat van hun arbeid belichaamt een compromis, dat voor het koopvaardijbedrijf aanvaardbaar is.

Dit wordt trouwens ook met zooveel woorden door de commissie beaamd.

Niet alleen, dat een dergelijk compromis is verkregen, ook de deskundigheid dezer commissie kon men moeilijk beter hebben doen zijn; het rapport, dat twee ontwerpen van wet bevat en de daarbij behoorende toelichtingen, draagt daarvan den stempel en geeft het bewijs, dat de zeer moeilijke materie door de commissie volkomen beheerscht werd.

Waar dikwijls op ander legislatief terrein de voorbereidingsarbeid niet veel anders is dan het sukkelen van de eene studie naar de andere, zonder dat er iets bruikbaar voor den dag komt — wij denken hier b.v. aan de voorbereiding van de schipperswet, welke eveneens een zuivere bedrijfswet voor de koopvaardij is — daar moge hier met klem op de werkwijze en samenstelling der commissie „Molengraaff” worden gewezen als een voorbeeld, hoe men praktisch en deskundig werk kan leveren.

Op de derde plaats is de arbeid der commissie van groot belang, omdat ook in een afzonderlijk wetsontwerp een proeve is geleverd van handhaving der wet, welke als zodanig de eersteling is.

Voor de handhaving der wettelijke regeling van de arbeidsovereenkomst en wat daarmee samenhangt, wordt voorgesteld „Kamers van Zeezaken” in het leven te roepen, door welke de „Zeegerechten” zullen worden gevormd. In deze Kamers van Zeezaken, aldus stelt de M. v. T. het zeer eenvoudig, vinden de georganiseerde bedrijfsgeenooten gelegenheid tot gezamenlijke werkzaamheid in het belang van het bedrijf en in het bijzonder van een goede toepassing der wet. De geheele regeling is zoo ruim omschreven, dat belanghebbenden het zelf in de hand hebben van die gelegenheid meer of minder gebruik te maken.

Aan het Zeegerecht wordt dan o.m. de taak opgedragen *bij uitsluiting* kennis te nemen van geschillen nopens arbeidsvoorwaarden van kapiteins en schepelingen in het zeevaartbedrijf.

Ziedaar een voorstel, dat zich kenmerkt door een frisschen kijk op arbeidsverhoudingen in het koopvaardijbedrijf, dat zich aansluit bij wat reeds in dat bedrijf tot stand kwam door de samenwerking der organisaties van reeders en zeevarenden en — daarom is het wellicht voor velen ook sympathieker — niet wordt aangediend met een pikante saus, waarop de bespiegelingen over de maatschappelijke orde als magere oeils de boef sommigen aantrekken, maar velen afschrikken.

Intusschen kan niet worden ontkend, dat het ontwerp-wet op de Kamers van Zeezaken, zooals de commissie dat heeft geredigeerd, een bewijs is, dat pleit ten gunste van de opvatting diergenen, die van meening zijn, dat de bedrijfsgeenooten, mits behoorlijk en met begrip georganiseerd, een voortreffelijke taak kunnen vervullen bij de organisatie van het bedrijfsleven en daardoor bij de verbetering der volksvelvaart.

Wat daarvan wellicht de consequenties zijn, is een zaak van meer belang voor de toekomst; hier hebben wij echter in den vorm van het ontwerp-voorstel van wet als het ware de wettelijke vormgeving en verbetering van wat door beide partijen in het bedrijf voornamelijk sinds 1919 werd tot stand gebracht.

Men treft immers in de ontwerp-voorstellen bepalingen aan, welke vrijwel gelijkkluidend zijn overgenomen uit de dienstreglementen, welke behooren bij de collectieve arbeidsovereenkomst tusschen den Bond van Werkgevers en de Centrale van Koopvaardij-Officieren; de Kamers van Zeezaken kan men beschouwen als de vervolmaking van de vaste scheids-gerechten, welke reeds eenige jaren bestaan, zoowel bij de toepassing van genoemd dienstreglement als bij de uitvoering der zeeongevallenwet door de bedrijfsvereniging „Zeerisico”.

In allen eenvoud, maar daardoor juist te sterker, wordt de motiveering vervat in de M. v. T. aldus:

„Ondergeteekende vestigt de aandacht op het feit, dat de samenwerking van reeders en van arbeidersvertegenwoordigers in deze Commissie (d.i. de commissie „Molengraaff”), dank zij wederzijdsche inschikkelijkheid, bijna steeds geleid heeft tot overeenstemming; stemming was slechts ten aanzien van den inhoud van enkele — en niet eens de voornaamste — bepalingen noodig.”

Deze zin voor de practijk, want iets anders is het niet, heeft ook in het koopvaardijbedrijf de laatste jaren geleid tot verhoudingen, welke het kenmerk droegen van een gemeenschappelijk besef van de moeilijkheden, welke dit bedrijf aankleven, en een gemeenschappelijk streven om binnen het raam der huidige maatschappelijke verhoudingen naar een zoo bevredigend mogelijke oplossing te streven.

Dit streven heeft nu een voorloopig resultaat opgeleverd, hetwelk ook voor andere bedrijven van beteekenis kan zijn.

Laat ons thans eenige aandacht schenken aan den inhoud der voorstellen zelf. Wij beginnen daartoe met het eerste voorstel, dat de arbeidsovereenkomst zelf regelt.

Deze regeling sluit uit den aard der zaak aan bij het nieuwe Zeerecht, zooals dat is neergelegd in de wet van 22 December 1924 tot herziening van de overige titels van het tweede boek W. v. K. Eveneens moest aansluiting worden gezocht aan de hedendaagsche opvattingen over den rechtstoestand der zeevarenden, welke tot uitdrukking zijn gekomen in een op de eerste Zeelieden-Conferentie in 1920 te Genua aangenomen resolutie, welke den grondslag voor den rechtstoestand der zeelieden aangaf.

„Inzake hun wederzijdsche wettelijke rechten en verplichtingen, zooals deze voortvloeien uit de privaatrechtelijke bepalingen, behooren reeders en zeelieden op een voet van volkomen gelijkheid te staan”.

Dienovereenkomstig werd een ingrijpende wijziging aangebracht, welke er allereerst toe leidde, dat de arbeidsovereenkomst, welke thans nog wordt gesloten tusschen den schipper en de schepelingen voortaan zal bestaan tusschen den reeder als werkgever en de schepelingen, terwijl daarbij aansluit een gelijke regeling voor den kapitein zelf.

Deze ingrijpende wijziging betreft echter practisch slechts den vorm.

In de practijk komt de reeder heden ten dage als werkgever volkomen tot gelding; de eischen van het moderne bedrijf hadden hier reeds lang de voorschriften der wet tot een antiquiteit gemaakt.

Maar er zit aan deze wijziging nog een andere consequentie, welke de Commissie aldus aangeeft:

Het overbrengen van de regeling naar de sfeer van het burgerlijk recht, bracht vanzelf een beperking mede van de mogelijkheid van het optreden van den strafrechter terzake van het niet-naleven van de arbeidsovereenkomst. Was in vroeger eeuwen, toen koopvaart samen ging met kaapvaart een meer aan het krijgswezen ontleende verhouding aan boord ontstaan, vooral wat betreft discipline, desertie en straf, thans heeft de scheiding van koopvaardijvloot en oorlogsvloot de verhoudingen aan boord meer ontwikkeld op den voet van de burgerlijke verhoudingen te land. Natuurlijk blijft aan den kapitein, die verantwoordelijk is voor de handhaving der orde aan boord, disciplinaire macht toegekend. Bovendien zal de strafrechter gekend kunnen worden in gevallen van niet-naleving der arbeidsovereenkomst, indien de niet-naleving plaats grijpt onder zoodanige omstandigheden, dat daarvan gevaar voor het schip, de opvarenden of de lading te duchten is. De bijzondere gevaren, aan welke een schip is blootgesteld — in vergelijking met een fabriek bijvoorbeeld — rechtvaardigen het ingrijpen van den strafrechter ten volle, omdat het hier handelingen of nalatigheden kan betreffen, welke een misdadig karakter gaan aannemen.

Een gevolg van het aansluiten op de regeling van de arbeidsovereenkomst van het Burgerlijk Wetboek, is ook, dat de monstering een geheel andere beteekenis krijgt. De monsterrol komt, als ambtelijke staat van de bemanning, geheel los te staan van de arbeidsovereenkomst. Deze kan reeds veel eerder tot stand zijn gekomen; zij bevat nu de verplichting zich ter beschikking te houden van den reeder om gemonsterd te worden.

In verband hiermede ondergaat ook de omschrijving van de bevoegdheid des kapiteins om het disciplinair gezag te handhaven een wijziging.

De art. 37, 38 en 39 evenwel zulks aan en bevatten de bepaling, dat een eventuele boete slechts mag worden opgelegd na het hooren van den schepeling in het bijzijn van de „Commissie voor schepelingen”, welke tot dit doel wordt samengesteld. Klachten over misdraging gedurende de reis van den kapitein tegenover een schepeling kunnen verder bij het Zeegerecht worden ingebracht.

De art. 86 e. v. brengen ook een nieuw element, namelijk de monsterboekjes.

Deze monsterboekjes, af te geven door de Kamer van Zeezaken, zijn noodig om tot de monstering te worden toegelaten, evenals een bewijs van gezondheid. Bij het aan boord komen wordt het monsterboekje door den kapitein ingehouden en het wordt terug gegeven bij het einde van den scheepdienst. De diensttijd wordt er dan in aangegeven. Nadrukkelijk wordt bepaald, dat gedragsbeoordelingen er niet in mogen worden gesteld.

Art. 40 regelt ook een materie, welke geheel voortvloeit uit de bijzondere bedrijfsomstandigheden; hier wordt immers het recht op een gedeelte van de gage toegekend . . . aan de echtgenote en de wettige kinderen. Het blijkt noodig te zijn, dat het recht van de echtgenote wettelijk beschermd wordt en men kan de commissie ook hierom prijzen, dat zij een zeer practische oplossing aan de hand heeft gedaan.

Het is niet wel mogelijk in een kort artikel meer te doen dan de aandacht vestigen op de voornaamste bepalingen en wij beperken ons er dan ook verder toe, te wijzen op de regeling in art. 29 van de „vrije dagen” en in art. 32 e. v. van de regeling van den arbeidsduur.

In artikel 30 wordt een einde gemaakt aan de zeer onvoldoende bepalingen van thans voor gevallen van ziekte gedurende de reis.

De bepalingen, welke nu aan den zieken zeeman gage en ook recht op „genezing” toekennen tot het einde der reis, d.w.z. tot het tijdstip, dat, hetzij het schip, hetzij de zieke in een Nederlandsche haven is teruggekeerd, voldeden geenszins. De commissie stelt voor gedurende ten hoogste 26 weken 70 pct. van het loon uit te keeren. De uitkeering gaat dan in, wanneer de zieke niet aan boord is, dus hetzij bij ziekte eventueel aan den wal, hetzij bij achterlating van den zieke in een haven. Zoolang de zieke dus aan boord vertoeft, houdt hij volle gage. Het recht op verpleging en geneeskundige behandeling gedurende verblijf buitenslands wordt toegekend tot aan den terugkeer in Nederland. doch niet langer dan 52 weken. Ook deze oplossing lijkt ons zeer goed bij de bedrijfsomstandigheden aan te passen.

De beëindiging van het dienstverband sluit vrijwel geheel aan bij de reeds eenige jaren geldende bepalingen, welke in de dienstreglementen van de collectieve arbeidsovereenkomst voorkomen. Trouwens naar deze overeenkomsten verwijst het ontwerp meermalen.

De bijzondere omstandigheden, welke verder van invloed kunnen zijn op de arbeidsovereenkomst van de zeevarenden zijn dan ook verder aangepast aan de hedendaagsche verhoudingen en de omschrijving van wat gebeuren zal, wanneer de zeeman „slaaf” gemaakt wordt e. d. zijn daarmee geheel opgeborgen.

De Commissie stelt voor de instelling van Kamers van Zeezaken en van Zeevisscherijzaken te doen geschieden bij een afzonderlijke wet.

In het 1e artikel van het ontwerpvoorstel wordt de nieuwe instelling omschreven.

In de havenplaatsen, bij algemeenen maatregel van bestuur aangewezen, wordt een Kamer van Zeezaken ingesteld, bestaande uit een gelijk getal vertegenwoordigers van de reeders en van de arbeiders in het zeevaartbedrijf.

De vertegenwoordigers van de arbeiders bestaan voor een derde gedeelte uit personen, die de kapiteins en de scheepsofficieren vertegenwoordigen, met dien verstande, dat ten minste één lid in het bijzonder de kapiteins en stuurlieden en één lid in het bijzonder de machinisten vertegenwoordigt, en voor twee derde gedeelte uit personen, die de scheepsgezellen vertegenwoordigen.

Voor het zeevisscherijbedrijf worden een of meer bijzondere Kamers van Zeevisscherijzaken ingesteld, welke zijn samengesteld op de wijze in lid 1 bepaald. Lid 2 is hierbij niet van toepassing.

De algemeene maatregel van bestuur bepaalt het gebied van iedere Kamer.

Deze uit minstens 12 leden bestaande Kamers zullen door de Vakverenigingen worden aangewezen eventueel naar evenredigheid, hetzij naar het aantal leden voor zoover betreft de zeevarenden; hetzij naar de tonnenmaat voor de reederijen. Opmerkelijk is daarbij, dat in een afzonderlijk art. 8 de Minister de bevoegdheid krijgt om zelf de leden van de Kamer aan te wijzen, wanneer hetzij de beteekenis van een vakvereniging, hetzij het weigeren van medewerking, moeilijkheden zou veroorzaken. Hiemed is m. i. volkomen terecht het dreigement van „niet meedoen” of „zich terugtrekken” waardeloos gemaakt.

De leiding der Kamers berust bij de Voorzitters, die uit de leden worden gekozen. Daar de zittingsduur der Kamers twee jaar wordt, en er bepaald is, dat het eene jaar de Voorzitter en het tweede jaar zijn plaatsvervanger in functie treedt, is dus een afwisselende leiding bereikt, welke het mogelijk maakt dat achtereenvolgens een reeder en een zeevarende voorzitter wordt. De Secretaris, welke benoemd en ontslagen wordt door de Kamer, moet in het bezit zijn van den graad van meester in de rechten. Verder wordt een bestuur der Kamer gevormd, dat meer in het bijzonder belast wordt met de uitvoering van de besluiten der Kamer. Hiertoe wordt een reglement van orde vastgesteld.

De bevoegdheid der Kamers omvat:

a. het stichten en het beheeren van, alsmede het verleenen van steun aan instellingen in het belang van arbeiders in het zeevaartbedrijf;

b. het zich belasten met werkzaamheden in het belang van arbeiders in het zeevaartbedrijf;

c. aanstelling en ontslag van personeel in haar dienst;

d. het heffen van een vergoeding voor door haar aan belanghebbenden bewezen diensten of voor hen verrichte werkzaamheden;

e. het heffen van omslagen over de toegetreden vakverenigingen, ook bij wijze van voorschot.

De Kamers kunnen voorts, met een meerderheid van twee derde der uitgebrachte geldige stemmen besluiten, om andere belangen van het zeevaartbedrijf bij de organen van algemeen bestuur, bij provinciale en gemeentebesturen en bij de waterschappen voor te staan.

De kosten der Kamers worden gedragen door de aangesloten vakverenigingen, voor zoover deze niet bestreden kunnen worden door bijzondere vergoedingen; hiermede is dus het bij uitstek gezonde beginsel aanvaard, dat deze speciale kosten niet uit de Staatskas dienen te worden bestreden.

Door de Kamer wordt het Zeegerecht gevormd.

Het Zeegerecht bestaat uit een lid-voorzitter en zes of acht leden bijzitters. Het is verdeeld in twee afdelingen.

Afdeling I wordt gevormd door den voorzitter met twee bijzitters-reeders en twee bijzitters-scheepsgezellen, voor de behandeling van alle zaken, bij welke een scheepsgezel of een vereniging van scheepsgezellen als partij betrokken is.

Afdeling II wordt gevormd door den voorzitter met twee bijzitters-reeders en één bijzitter-kapitein of stuurman en één bijzitter-machinist, voor de behandeling van in het vorige lid niet genoemde zaken bij welke kapiteins, stuurlieden, machinisten of hun verenigingen, als partij betrokken zijn.

De Kamer kan besluiten, dat het Zeegerecht voor de behandeling van de klachten over opgelegde straffen of wegens misdrijving van de kapitein, wordt gevormd door den voorzitter met een bijzitter-reeder, een bijzitter-scheepsofficier en twee bijzitters-schepelingen.

De Kamer benoemt terstond na haar optreden, voor den termijn van 2 jaar uit haar midden de bijzitters in de aan de Kamer verbonden Zeegerechten, benevens naast elken bijzitter een of meer plaatsvervangers uit dezelfde groep van haar leden.

De voorzitter en voorzitter-plaatsvervanger worden door de Kroon, gehoord de Kamer, voor hun leven aangesteld. Zij behooren tot de rechterlijke macht en moeten voldoen aan de vereischten, die door de wet voor de benoeming tot rechter in een arrondissementsrechtbank zijn gesteld.

Bij algemeenen maatregel van bestuur wordt bepaald, hoeveel Zeegerechten uit elke Kamer zullen worden gevormd, alsmede het rechtsgebied van elk Zeegerecht.

Aan dit Zeegerecht wordt bij uitsluiting de kennisneming en beslissing van geschillen nopens arbeids-overeenkomsten van kapiteins en schepelingen in het zeevaartbedrijf opgedragen.

Dit zeegerecht oordeelt:

a. in beroep over disciplinaire straffen door den kapitein van een schip opgelegd;

b. over klachten wegens misdrijving gedurende de reis van den kapitein tegenover een der opvarenden;

c. over klachten wegens misbruik bij de aanneming van schepelingen;

d. over alle vorderingen, voortspruitende uit collectieve arbeidsovereenkomsten in het zeevaartbedrijf, welke met goedvinden van de wederpartij aan zijn oordeel worden onderworpen.

Het voorstel omvat verder de geheele regeling der te volgen procedure.

Wij meenen, dat vooral ook de instelling van deze

zeegerechten een belangrijke stap voorwaarts is in de richting van „zelf doen” in het bedrijfsleven, waardoor het mogelijk wordt de geschillen in zeer korten tijd tot afwikkeling te brengen.

Moge, wanneer deze voorstellen worden gekeurd op haar juridische zuiverheid, toch vooral niet worden voorbijgezien, dat de practijk reeds jaren lang heeft uitgemaakt, dat het beroep op den kantonrechter bij geschillen over de arbeidsovereenkomst van zeevarenden van vrijwel geen nut was.

Een tweede belangrijke dienst, welke onder de Kamers van Zeezaken ressorteeren zal, is het Kantoor van aanmonstering en de arbeidsbemiddeling.

Art. 59 schrijft voor:

De Kamers vestigen, onderhouden en beheeren binnen haar gebied een of meer kantoren van aanmonstering en een of meer arbeidsbeurzen.

De dagelijksche leiding dier kantoren en beurzen berust bij een ambtenaar, die den naam draagt van Waterschout. Hij wordt aangesteld en ontslagen door de Kamer, die zijn instructie vaststelt en aan welke hij verantwoordelijk is.

De Kamer regelt de inrichting en de werking der kantoren en beurzen bij voorschriften, in welke tevens wordt bepaald, welke vergoeding den reeder voor het opmaken der monsterrol wordt in rekening gebracht.

Zoo hebben wij in het voorgaande den arbeid der Commissie „Molengraaff” in groote trekken geschetst. De lezer zal daarbij, naar wij vertrouwen, een indruk hebben gekregen van de beteekenis van dezen arbeid, niet slechts voor het zeevaartbedrijf. Deze kennismaking moge dan worden besloten met den wensch, dat de commissie het genoegen zal smaken haar noesten arbeid bekroond te zien door de spoedige indiening der ontwerpen van wet bij het parlement en haar publicatie in het Staatsblad.

J. RATTÉ.

AFLOSSINGSVOORWAARDEN VOOR PANDBRIEVEN.

Het is niet dan na eenige aarzeling, dat ik gevolg geef aan het verzoek, aan hetgeen reeds over de aflossingsvoorwaarden voor pandbrieven in dit tijdschrift geschreven is mijne meening nog toe te voegen. Behalve in eene oorzaak, welke ik aan het einde zal aanduiden, vindt deze aarzeling ook hierin grond, dat ik eene korte uiteenzetting van wat in het bedrijf der hypotheekbanken voorviel moet laten voorafgaan.

Het bedrijf der in Nederland werkende hypotheekbanken bestaat eerst ruim zestig jaren. In den eersten tijd werden *annuïteitsleeningen* gesloten¹⁾ voor zeer langen termijn, soms voor vijf en dertig tot vijftig jaren, gedurende welken elk half jaar een vooraf bepaald, onveranderlijk bedrag betaald werd. Dit bedrag bestond uit rente en aflossing, van welke bestanddeelen het eerste gedurende den loop der leening steeds kleiner en het laatste (de aflossing) steeds grooter werd. Het spreekt vanzelf, dat *toen* de bepaling gemaakt werd, dat alle voor aflossing van hypotheek ontvangen gelden gebezigd zouden worden voor uitloting van pandbrieven. Immers de aflossingen waren bij deze leeningen eerst op den langen duur beduidend; wilde men in voldoende mate uitloten, dan moesten de uit aflossing ontvangen gelden niet weer worden uitgeleend.²⁾

De economische omstandigheden hebben echter

¹⁾ Zie bijv. *Ph. J. Bachiene*, Over eene Nederlandsche Hypotheekbank (1855), blz. 78, 79; *Mr. J. T. Buys*, De Hypotheekbank, haar wezen en hare waarde (1861) blz. 50—56; zie ook *Bachiene*, t.a.p. blz. 62 artikel 8 der ontworpen statuten.

²⁾ Zie *Bachiene*, t.a.p. blz. 10, die in artikel 11 de bepaling ontwierp, dat de aflossing der pandbrieven „zal geschieden zoodra en naarmate daartoe door aflossing van opgenomen kapitalen als anderszins, de noodige gelden in de kas der bank voorhanden zijn”. En hij voegde hieraan de bepaling toe, dat *geen* uitloting mocht geschieden *in de eerste vijf jaren* van het bestaan der bank.

hierin eene aanmerkelijke verandering gebracht. De snelle ontwikkeling van het hypotheekbankbedrijf na 1880, ging gepaard met een even snelle toeneming van de bouwnijverheid, vooral in de groote steden. Voor de meeste bouwers bleken toen de annuïteitsleeningen op den duur te zwaar te zijn en langzamerhand werden deze geheel verdrongen door de tien-jarige hypotheeken en dit wel in die mate, dat er thans menige hypotheekbank bestaat, die de formulieren voor annuïteitsleeningen nooit heeft gehad en aan wie de annuïteitstafels van vroeger geheel onbekend zijn.

Tijdens deze verandering trad tevens eene rentedaling op. Misschien ook is het juist te schrijven, dat toen de geldnemers ernstig bezwaar maakten tegen de annuïteitsleening, de hypotheekbanken juist over veel geld beschikten en dat ook deze omstandigheid er toe medewerkte, dat deze leening betrekkelijk spoedig werd vervangen door die, welke voor tien jaren werd gesloten tegen een in dit tijdvak onveranderlijke rente en met eene periodieke aflossing op de hoofdsom van in den regel een ten honderd per halfjaar.

Het gevolg hiervan was intusschen ook een geheele wijziging van de aflossings-mogelijkheid van pandbrieffschulden. Immers met de annuïteitsleening was de plicht verdwenen tot het aanwenden van *alle* als delging van hypothecaire vorderingen ontvangen gelden tot uitloting van pandbrieven. Bij het nieuwe stelsel toch werd de som van op hypotheeken ontvangen aflossingen veel meer veranderlijk en veelal veel grooter dan bij de annuïteitsleeningen het geval was.¹⁾ Het zou, bij den nadien toegenomen handel in onroerende goederen, ook geen zin hebben gehad, alle bij verkoop vrijkomende, soms beduidende, bedragen maar dadelijk weer aan het geldbeleggende publiek terug te geven; het lag veeleer voor de hand, dat de hypotheekbank deze bedragen bleef bezigen ter vervulling van hare economische taak als schakel tusschen geldbelegger en geldnemer. En bovendien... hiertoe drongen haar de pandbrieffhouders zelf, die tegen de uitlotingen in verzet kwamen.

De pandbrieffrente was (met uitzondering van de eerste jaren der Nationale Hypotheekbank) aanvankelijk $4\frac{1}{2}$ pCt. geweest en daarna voortdurend gedaald; eerst naar 4 pCt., toen naar $3\frac{1}{2}$ pCt.; en in 1895 werden zelfs ten slotte 3 pCt. pandbrieven uitgegeven. De uitlotingen veroorzaakten toen, dat pandbrieffhouders telkens minder rente maakten en zij verlangden beperking dezer uitlotingen.

Langs dezen weg werd bereikt, dat sedert ongeveer dertig jaren in de statuten van nagenoeg alle hypotheekbanken de oude bepaling niet meer te vinden is, krachtens welke *alle* voor aflossing van hypothecaire vorderingen ontvangen gelden zouden moeten worden gebruikt voor delging van pandbrieffschulden. De toestand is ook geheel veranderd; zelfs zoodanig, dat ik mij niet kan vrijmaken van de gedachte, dat, waar de oude bepaling nog voorkomt, de *praktijk* in vele gevallen, waarin de koper vraagt of hij de hypotheek „mag houden”, er wel toe moet leiden, dat wegen worden gezocht en gevonden, waarlangs „aflossing” opzettelijk wordt vermeden. Eerst wanneer bekend was, in hoeverre de oude methode eigenlijk nog in toepassing werd gebracht, eerst dan zou kunnen worden beoordeeld of de cijfers van Mr. van Maasdijk alle wel bruikbaar materiaal verschaften.

Ik moet echter nog enkele feiten vermelden.

Toen de verandering van het bedrijf voltrokken was en de nieuwe wijze van handelen een tiental jaren nagenoeg algemeen gevolgd werd, bleven de hypo-

theekbanken zich zeer gunstig ontwikkelen. Haar aantal nam voortdurend toe en de pandbrief werd een zeer gewild beleggingspapier. Het was eene schuld-bekentenis met *onbepaalden* tijdsduur, wat een noodzakelijk gevolg was van de omstandigheid, dat de hypotheekbank ook niet wist en niet weten kon, wanneer zij het kapitaal weer terug zou ontvangen. In 1905 deed zich nu plotseling het merkwaardige feit voor, dat een der groote instellingen, die voor hare beleggingen pandbrieven kocht, zelfstandig een reglement ging opstellen, waaraan de hypotheekbanken zouden moeten voldoen, die aan deze instelling pandbrieven konden en wilden leveren. Merkwaardig was dit in tweeërlei opzicht. Vooreerst omdat hier bedrijfsregelen werden gesteld door menschen *buiten* het bedrijf. En bovendien omdat deze inmenging de aanleiding werd tot de oprichting der Vereeniging van Directeuren van Hypotheekbanken, welke thans reeds twintig jaren voor dit bedrijf regelend en vertegenwoordigend optreedt.

In bovenbedoeld reglement bedong de bewuste instelling,¹⁾ dat tot *haar* gerief de hypotheekbank elk jaar $\frac{1}{10}$ deel der aan haar verkochte pandbrieven zou terugnemen. De vraag, of zulks met de eischen van goed beheer eener hypotheekbank vereenigbaar was, was echter eene geheel andere. Ik laat dit hier rusten en volsta met hieraan toe te voegen, dat van dit oogenblik af in steeds toenemende mate door allerlei groote instellingen pandbrieven met bepaalde aflossingsvoorwaarden gevraagd werden, waarbij elk *haar* eigen belang als richtsnoer koos. Na velerlei besprekingen in de Vereeniging van Directeuren van Hypotheekbanken is ten slotte de pandbrief met verplichte aflossing van $\frac{1}{25}$ deel per jaar aanvaard. (Ook de verschillen bij de toepassing hiervan ga ik hier voorbij.)

Dit systeem van verplichte uitloting (of uitloting en intrekking) van pandbrieven was eigenlijk niet in overeenstemming met den aard van den pandbrief. De hypotheekbank heeft eene bijzondere economische taak. Terwijl andere hypothecaire vorderingen steeds (bijv. drie maanden na opzegging) opvorderbaar zijn,²⁾ kan de hypotheekbank tusschentijds hare leeningen *niet* opzeggen (tenzij bij wanbetaling; enz.). De geldnemer daarentegen kan *wel* te allen tijde aflossen (mits met betaling van een zekere vergoeding). De bank kan derhalve nimmer te voren weten, hoeveel aflossingen op hypotheeken zij in de toekomst ontvangen zal. En het is duidelijk, dat hierop rentedaling en rentestijging o.a. grooten invloed kunnen hebben, omdat in het eerste geval de geldnemers in grooten getale zullen aflossen en in het tweede geval zoo min mogelijk.³⁾ Hoe zal de hypotheekbank nu vooruit kunnen vaststellen, wat zij in een tijdsverloop van vijf en twintig jaren voor afbetaling van pandbrieffschulden *per jaar* zal beschikbaar hebben? Er kunnen zich in tijden van groote geldschaarste omstandigheden voordoen, waaronder zelfs de aflopende leeningen (na tien jaren) *moeten* worden voortgezet, omdat de schuldenaar nergens anders hypotheek kan krijgen en ook executie niet helpt, omdat dezelfde onmogelijkheid om hypotheek te bekomen de koopers uit de markt houdt.

De pandbrief kan derhalve niet anders zijn dan eene obligatie met *onbepaalden* looptijd. Desniettemin werd — als gezegd — in den laatsten tijd eene verplichting tot uitloting van ten minste in vijf en twintig jaren aanvaard. Hoe kon dat? Doordat toevalligerwijze van 1905 tot in het najaar van 1918 de pand-

¹⁾ De Rijkspostspaarbank.

²⁾ Het hypotheccair crediet is in Nederland zeer toegenomen; hiervan beheeren alle hypotheekbanken te zamen ongeveer $\frac{1}{6}$ deel; credietbanken, verzekeringsmaatschappijen, enz. te zamen $\frac{5}{6}$ deel.

³⁾ De $3\frac{1}{2}$ pCt. pandbrief, waarop Mr. van Maasdijk wees op blz. 522, is mogelijk nog een restant van een nog loopende langdurige annuïteitsleening.

¹⁾ Leerzaam is bijv. dat de Nationale Hypotheekbank in 1925, toen alle hypotheekbanken te zamen met f 50.000.000 aan uitstaande pandbrieven *vooruitgingen*, met f 207.800 *achteruit* ging. Zij plaatste voor f 5.186.400 aan pandbrieven, maar lootte uit voor f 5.240.200 en ontving bovendien voor f 154.000 aan pandbrieven in betaling. In 1882, toen de annuïteitsleening nog voorkwam, plaatste zij voor f 3.064.500 aan pandbrieven, maar lootte voor slechts f 1.920.500 uit.

briefrente steeds steeg¹⁾ (en de hypotheekrente evenzeer); terwijl tevens in de latere jaren de vraag naar pandbrieven belangrijk toenam. Hierdoor werd het gemakkelijk vele pandbrieven te plaatsen; dit gevoegd bij de algemeene rentestijging was oorzaak, dat voldoende geld voor uitlotingsverplichtingen ontvangen werd en dat het overige gemakkelijk onder hypotheccair verband kon worden uitgezet. Dit laatste werd nog bevorderd doordat vele pandbriefhouders reeds tevreden waren met eene conversie in stukken van hooger rente.

Aan dit *toeval*, dat gedurende zeer geruimen tijd de hypotheekbanken over zooveel kapitaal van beleggers hebben kunnen beschikken; is het te danken, dat de onder drang van ondeskundigen aanvaarde *verplichting* (tot uitloting van een vast deel der pandbrieven) steeds volledig is kunnen worden nagekomen. En ik vraag mij af; of ze wel ooit zou zijn aanvaard; indien de tijden, waarin ze het eerst gesteld werd, voor het hypotheekbankbedrijf gunstiger geweest waren, dan de moeilijke jaren 1905 en 1906 met de daarop gevolgde ernstige economische inzinking; moeilijkheden, waarvan dit bedrijf zich eerst ruim tien jaren later geheel hersteld heeft.

Zóó zie ik de historische lijn, langs welke de hypotheekbanken gekomen zijn tot den pandbrief met verplichte uitloting. Eene verplichting, waaraan Mr. van Maasdiik een ingenieus bedachten nieuwen vorm geven wil. Het zal, na wat ik deed voorafgaan, duidelijk zijn, dat ik mij schaar aan de zijde van Mr. van Nierop en een aflossingsclausulê geldende voor *alle* tijden onaannemelijk acht.

Gesteld eens, dat de stijging der rente gepaard was gegaan met geldschaarschte, met de onmogelijkheid voldoende pandbrieven te plaatsen en hypotheeken afgelost te krijgen: Hoe zouden dan de hypotheekbanker aan gelden zijn gekomen tot nakoming van hare uitlotingsverplichtingen? Ze zouden ten hoogste hebben kunnen converteeren in stukken van hooger rente. Maar zelfs dit is als „verplichting” voor alle tijden niet te aanvaarden. Immers, wat zou de hypotheekbank *thans* moeten doen, die onvoorzichtig genoeg was geweest om in 1920 de „verplichting” op zich te nemen „elk jaar” 5 pCt. pandbrieven te converteeren in 5½ pCt. pandbrieven? Ze zou *nu* reeds leelijk in het nauw komen, omdat voor 5½ pCt. pandbrieven geen behoorlijke hypotheccaire dekking meer te vinden is!

Het is hier niet de plaats, dit vraagstuk al te uitvoerig te behandelen en ik meen reeds voldoende te hebben aangegeven, dat geen enkele directie eener hypotheekbank kan nagaan, wat er in vijf en twintig jaren al dan niet mogelijk is. Ik acht het met den aard van het bedrijf en met dien van den pandbrief in strijd de „verplichting” tot aflossing van pandbrieffschulden binnen bepaalden tijd als *algemeen* geldenden regel aan te nemen. En ik vraag mij af, of het niet ongewenscht is, dit vraagstuk zoozeer onder de aandacht van velen te brengen, als in den laatsten tijd is geschied. Deze aflossingsvoorwaarden moet de hypotheekbank *binnenskamers* nauwgezet beoordeelen. Ook hierom aarzelde ik of ik mijne meening wel op schrift zou stellen. Waarmede ik echter niet wil zeggen, dat het bedrijf zich niet zou moeten inspannen om kennis te nemen van wat het publiek wenscht en niet zou moeten trachten hieraan tegemoet te komen. Maar als deskundige zal de bank zelve moeten beslissen, wat ten slotte mogelijk is.

Wat dan, naar mijne meening, *wel* kan? Ik zal trachten dit zoo beknopt mogelijk weer te geven. Zoolang de hypotheekbanken bestaan, is de 4½ pCt. pandbrief het meest voorgekomen; hiernaast eene daling naar 3 pCt. en eene stijging naar 6 pCt. Nu zal eene hypotheekbank voor de beoordeeling van hare geldmiddelen voortdurend afhankelijk zijn van

invloeden, waaraan zij zelve niets vermag te doen. Ik meen echter te mogen aannemen, dat de „verplichting” tot uitloting of intrekking van ¼ deel per jaar, zonder overwegend bezwaar kan worden aanvaard voor pandbrieven van hoogere rente dan 4½ pCt.¹⁾ Niet voor pandbrieven van lagere rente dan 4½ pCt. Immers stijgt de rente, dan houden de geldnemers de hypotheeken zeker vast en dan zou de bank, bij gebreke van de noodige middelen, hare „verplichting” niet kunnen nakomen. Dit zou het vertrouwen in den pandbrief onherstelbaar kunnen benadeelen. Veel beter is het, dat de hypotheekbank ernstig tracht de uitloting *onverplicht te doen* (wat ik *wel* zou willen), dan dat zij eene „verplichting” niet zou kunnen nakomen. Dit laatste behoort *in elk geval* te worden vermeden.

De hypotheekbank is een instituut, hetwelk slechts kan bloeien indien het groot vertrouwen geniet, zoolwel van de zijde van de geldnemers als van die der pandbrieffhouders. Nu is er steeds een strijd van belangen (gelijk Mr. van Nierop terecht opmerkte) tusschen goed beleid bij de hypotheekbank en de wenschen van hare relatiën. Daalt de rente sterk, dan *kan* de hypotheekbank niet voldoen aan alle verzoeken van de geldnemers om de hypotheekrente te verlagen, daar zij dan ook heeft rekening te houden met de belangen van de pandbrieffhouders. Stijgt de rente, dan willen de geldnemers niet aflossen, maar dan juist vragen de pandbrieffhouders uitloting. Bovendien zijn er eischen van technischen aard, waardoor de bank zelve weer belangen heeft, eenigermate strijdig met die van beide genoemde categorieën. Maar desondanks moet het beleid er op gericht zijn, zoolveel mogelijk *vertrouwen* te wekken en dit zoo mogelijk nog te vergrooten.

Het schijnt mij toe, dat het publiek (indien ik beide soorten van relatiën, welke ik noemde, aldus mag samenvatten) in het verleden en het heden van de hypotheekbanken voldoende waarborgen vindt, om haar het voor hare bedrijfsvrijheid noodige vertrouwen te kunnen schenken. Reeds in 1914 trok het in het buitenland de aandacht, hoe in ons land door toedoen van de Vereeniging van Directeuren van Hypotheekbanken zonder eenige wettelijke bemoeiing dit bedrijf op zoo soliden grondslag was opgebouwd. Mede door den onmisbaren steun van gezaghebbende zijde is deze soliditeit sedert nog vergroot. Zouden de hypotheekbanken na een zoo goed resultaat van twintig jaren arbeid verkregen te hebben, niet blijven trachten het gewonnen vertrouwen te behouden? Dit is niet aan te nemen!

Men dient dan echter te bedenken, dat ook hertoe aan het bedrijf de noodige *vrijheid* moet worden gelaten. Het is een algemeen belang, dat de pandbrief blijve een gewild en tevens gemakkelijk verhandelbaar papier. Dit laatste kan slechts het geval zijn, als — zoo noodig — de bank zelve als koopster kan optreden. Zoolwel langs dezen weg als lang dien der uitloting zal verstandig beleid trachten het publiek ter wille te zijn. Maar ditzelfde beleid verzet zich ertegen de *verplichting* tot uitloting voor *alle* pandbrieven en voor *alle* omstandigheden te aanvaarden. Mijn bezwaar geldt eene „verplichting”. Beter minder zaken doen, dan ééne verplichting niet nakomen. Hierom kan ik het hoofdbeginsel van Mr. van Maasdiik *slechts onder bepaalde omstandigheden* aanvaarden; als algemeenen regel niet. A. J. S. VAN LIER.

Utrecht, 20 Juni 1926.

EEN MERKWAARDIG VONNIS NAAR AANLEIDING VAN DE DALING VAN DEN FRANC.

Op 5 Mei 1926 werd door de vijfde kamer van het Cour d'Appel te Parijs een vonnis gewezen, dat voor hen, die met Frankrijk zaken doen, van belang is.

W. H. & Sons Ltd. in Lostock (Engeland) hadden

¹⁾ Voor den 4½ pCt. pandbrief zou ik de „verplichting” slechts *ten deele* aanvaarden.

¹⁾ Uitgezonderd een geringe daling in 1915. In 1920 werd de pandbriefrente vrij plotseling 6 pCt.

in 1919 en 1920 katoenen garens voor een zeker bedrag in ponden sterling aan de Fransche firma Antoine et Claude C. te St. Etienne verkocht.

Nadat aanvankelijk op verzoek uitstel van betaling was toegestaan, drong de leverancier later op voldoening aan, echter zonder succes. De firma Antoine et Claude C. werd ontbonden en een liquidateur benoemd.

W. H. & Sons Ltd. zonden einde Augustus 1923 den debiteur hunne rekening, welke inclusief interest een saldo van £ 729.-/7 aanwees, en voorts eene rekening, eveneens met inbegrip van rente, voor kosten van vervoer en invoerrechten à Francs 1298.10. Deze toezending deden zij vergezeld gaan van de mededeeling, dat zij een wissel daartegen hadden afgegeven. In November 1923 berichtte Antoine C., dat hij met hen accoord ging ten aanzien van de verschuldigde bedragen, maar nogmaals uitstel van betaling vroeg.

Het geduld der crediteuren was thans echter ten einde en zij dagvaardden de firmanten en den liquidateur dan ook voor het Tribunal de Commerce de la Seine. Dit veroordeelde, aanvankelijk bij verstek, en na verzet, op tegenspraak de gedaagden tot betaling. De zaak was trouwens eenvoudig, aangezien de feiten vaststonden.

In hooger beroep kwam de zaak voor het Cour d'Appel te Parijs, dat het vonnis in eersten aanleg in hoofdzaak bevestigde, doch een wijziging aanbracht ten aanzien van de berekening van het pondensterling bedrag in francs.

Het Hof schreef in zijn vonnis als volgt:

„Que c'est donc à bon droit que les jugements attaqués „ont fait droit à la demande;

„Considérant toutefois qu'il importe d'évaluer en francs „la dette de la société C. . . , en raison de l'instabilité „des changes; que cette évaluation doit être faite au cours „de la livre sterling fin août 1923, date de l'arrêt et „de la présentation par les créanciers de leur compte, „avec mise en demeure;

„Adoptant pour le surplus les motifs des premiers juges,

„Par ces motifs,

„En la forme: joint les causes. Au fond:

„Confirme les jugements des 28 avril et 10 novembre „1925 tant sur la compétence que sur le fond:

„Ordonne que ce dont est appel sortira son plein et „entier effet;

„Dit toutefois que la somme de 729 livres 7 pence devra „être payée en francs au cours de la livre sterling fin „août 1923;

„Condamne les appelants à l'amende et aux dépens „d'appel”.

In het Fransche blad, waaraan wij bovenstaande overwegingen ontleenen, wordt dit vonnis genoemd: „un arrêt très important pour les commerçants français atteints dans leurs affaires par l'instabilité du change”.

Inderdaad: très important maar ook voor den buitenlandschen verkooper! Een Franschman, die een bedrag in vreemde munt schuldig is en de betaling uitstelt, ja het op een proces laat aankomen, speelt op den wisselkoers met de winstkansen voor zichzelf en de verlieskansen voor den buitenlandschen crediteur!

Afgewacht dient te worden of dit vonnis, dat merkwaardigerwijze de vraag, waarom „il importe d'évaluer en francs la dette”, niet anders motiveert dan door te wijzen op „l'instabilité des changes” — alsof men dan niet evengoed een ander maal „l'instabilité des prix” zou kunnen aanvoeren — en dat evenmin aangeeft waarom de datum van ingebrekestelling beslissend is voor de bepaling van den koers, — afgewacht dient te worden, zeg ik, of deze uitspraak door andere hoven zal worden nagevolgd. Een Franschman, wiens meening ik dienaangaande vroeg, schreef: „il est vraisemblable que ce jugement fera autorité pour les affaires similaires”.

Laten wij hopen, dat hij zich vergist. Mocht hij gelijk krijgen, dan zou de handel met Frankrijk aan

zoo groote risico's blootstaan, dat men niet anders dan aan zijn oude vertrouwde relaties zou durven verkoopen.

L. H. VAN LENNEP.

HET VERDRAG MET BELGIË.

De heer A. Maas schrijft ons:

Onze minister van buitenlandsche zaken en vele anderen zijn de meening toegedaan, dat aansluiting van de Limburgsche en Noordbrabantsche waterwegen op het Schelde-Maas-Rijnkanaal als een soort tegenprestatie van België moet beschouwd worden ten gunste van Nederlandsch Limburg en Oostelijk Noord-Brabant, reden waarom zij het noodig oordeelen daartoe te besluiten. Ook de heer J. Schilthuis komt tot die conclusie in zijn tweede artikel over het verdrag. Hij zegt o.m., dat het gedeelte Schelde-Maas met aansluitingen op de Limburgsche en Oost-Noordbrabantsche waterwegen eventueel aanvaard kan worden terwille van een landsgedeelte, dat door dien nieuwen korteren weg naar een zeehaven (Antwerpen) gebaat wordt. Het gedeelte Maas-Rijn van het geheele ontwerp Schelde-Maas-Rijnkanaal zal z.i. echter absoluut verworpen moeten worden.

Met deze zienswijze van den heer S. ben ik het niet eens, aangezien de zaak anders bekeken moet worden. 1e. Het kanaal Schelde-Maas-Rijn zal nooit het Rijnverkeer tot zich trekken, de scheepvaart zal te allen tijde den omweg over Zeeland over de vrije rivier korter van duur en gemakkelijker vinden dan het langdurige oponthoud voor alle sluizen, in het bijzonder in het traject Maas—Rijn. 2e. België stelt op dat kanaal, althans wat het gedeelte Maas—Rijn betreft, zelf geen prijs, maar het is het Franco-Belgische bloc te doen om de economische aanhechting van Limburg. 3e. De minister en ook de heer S. laten het voorkomen, alsof Limburg met deze nieuwe verbinding naar zee zeer ingepomen is, wat geenszins het geval is.

Ik heb hier voor mij liggen twee hoofdartikelen van „de Limburger Koerier”, welk blad wel beschouwd kan worden als het voornaamste orgaan van het betreffende landsgedeelte. Het nummer van 17 Maart li. vangt aan onder het hoofd „Nederland's belang eischt veruwerping” en dat van 22 Maart d.a.v. „de Oostelijke belangenproef — gewogen en te licht bevonden”; dit laatste artikel gaat juist over de bovengenoemde kanaalaansluitingen op het Schelde-Maas-Rijnkanaal en komt tot de slotsom, dat ze eer schadelijk dan voordelig voor Limburg zijn, en vreesst voorts het gevaar van een economische oriëntatie naar België en dat België's economische belangen op ons grondgebied zoodanig zullen toenemen, dat toekomstige annexionisten zeggen kunnen: al wat in Ned. Limburg bezuiden „ons” Schelde-Maas-Rijnkanaal ligt, behoort economisch eigenlijk tot België. Ziedaar het oordeel van „het” toonaangevende blad uit het Zuiden van Limburg.

Het kanaalgedeelte Schelde-Maas heeft geringer aantal sluizen dan het gedeelte Maas-Rijn en is daarom van veel waarde voor België om het verkeer van de Nederlandsche havensteden af te leiden naar Antwerpen, want Limburg is nu eenmaal, nadat België vroeger door aftappingen de Maas onbruikbaar heeft gemaakt en altijd weigerachtig is gebleven om mee te werken om de Maas, waar die grensrivier is, bevaarbaar te maken, op kanalen aangewezen om naar onze zeehavens te komen. Het Belgische kanaal zal reeds korter zijn, dan het gedeelte vaarweg vanaf Weurt door Maas-Waalkanaal, gekanaliseerde Maas en Juliana-kanaal, bovendien heeft een sleeptrein nog circa twee dagen noodig om van Rotterdam naar Weurt over de vrije rivier te varen.

Limburg en Oostelijk Noord-Brabant zullen zich dus van Antwerpen gaan bedienen voor aan- en afvoer van de ruwe grondstoffen voor en de heele en halfabrikaten van hun industrie. Consignaties van ruwe overzeesche grondstoffen zullen naar Antwer-

pen gaan aan Belgische makelaars en agenten, en de Limburgsche en Noord-Brabantsche industriëelen zullen zich naar de veilingen te Antwerpen en te Brussel begeven om in te koopen.

Dit is het gevaar van de economische oriëntatie en de Belgische annexionistisch gezinde minister Hijmans, wiens handteekening onder het Verdrag staat, zal kunnen spreken van Belgische „souveraineté économique”, zooals hij dat in 1919 te Parijs uitdrukte, over ons Zuiden.

Als men daarbij bedenkt, dat Limburg en Oost Noord-Brabant, die de beste toekomst tegemoet gaan en tot de belangrijkste provinciën van ons land zullen gaan behooren, zoodra de groote waterwegen gereed en de groote kolenbekkens, waarvan het grootste, de Peel, nog maagdelijk ligt, in exploitatie zullen zijn, tot het Maasdal en het stroomgebied van de Maas, dus tot het natuurlijk achterland van Rotterdam behooren, dan zal ieder moeten toegeven, dat Antwerpen net zoo min een Maas- als een Rijnhaven is.

België, welks regeering besloten heeft met den meesten spoed, het gedeelte Schelde-Maas van het Schelde-Maas-Rijnkanaal te laten aanleggen, terwijl ze het gedeelte Maas-Rijn voorloopig laat rusten (misschien voor eeuwig), beoogt niets anders dan langs onnatuurlijken weg het verkeer van het Maasdal, dat geographisch tot Rotterdam behoort, naar Antwerpen te leiden, evenals het met het Moerdijkkanaal ook dat van den Rijn daarheen wil voeren.

Er is volgens mij slechts één weg en dat is, dat Nederland beslist weigert, dat het Schelde-Maas-Rijnkanaal, zoo het er mocht komen, geen aansluiting bij Venlo, op de Maas, die ze met een aquaduct zal kruisen en geen verbindingen van uit Neeroeteren op ons Julianakanaal resp. bij Maastricht en bij Maasbracht krijgt.

* *

N a s c h r i f t. In mijn artikel in het nummer der E.-S. B. van 16 Juni over de waterwegen in Nederl. en Belgisch Limburg, welke volgens het aanhangige Nederl.-Belgische verdrag zullen worden aangelegd of verruimd, heb ik wel degelijk gewezen op de voor Nederland nadeelige gevolgen, die daarvan te verwachten zijn. Hierin lag zelfs de geheele strekking van mijn betoog, dat echter blijkbaar den heer Maas te zwak was. Als een Belgische tegenprestatie beschouw ik de op de bedoelde kanalen betrekking hebbende bepalingen van het verdrag allenminst. Als geheel beschouwd zijn zij ook tot nog toe niet als zoodanig voorgesteld en de conclusie, dat haar aanvaarding door Nederland ten slotte niet of althans minder volmondig kan worden geweigerd dan vele andere gedeelten van het verdrag, grondde ik alleen op de overweging, dat de betere verbinding met de zee voor Limburg een voordeel beteekent, al gaat die verbinding dan ook over Antwerpen. Blijkens de twee door den heer Maas genoemde artikelen in de Limburger Koerier, wordt ook wel in Limburg gevoeld, dat het niet slechts voordeelen zijn, die voor die provincie uit de Oostelijke kanaal-voorschriften zullen volgen, en dat ook voor Limburg het algemeen Nederlandsche belang veel gewicht in de schaal legt. Zelfs komt het blad tot de conclusie, dat het verdrag dient te worden afgewezen, doch dit alles neemt niet weg, dat het voor Nederland toch wel wat al te weinig tegemoetkomend tegenover België zou zijn, als onzerzijds verbetering van het kleine deel der Zuid-Willemsvaart bij Maastricht, en dus van de verbinding van Luik met Antwerpen, werd geweigerd.

De heer Maas meent, dat het Rijn-Maas-Scheldkanaal het Rijnverkeer niet tot zich zal trekken en dit dus niet van de Nederlandsche havens zal afleiden naar Antwerpen en hij grondt dat op de overweging, dat de verbinding over de open rivier en de Zeeuwsche stroomen voldoende tegen het kanaal zal kunnen concurreren. Ik meen, dat de heer Maas de waarde van een modern kanaal hier sterk onderschat. De moei-

lijkheden, die de scheepvaart vroeger op kanalen ondervond, zijn grootendeels verdwenen, terwijl anderzijds bij het tot stand komen van het Rijn-Maas-Schelde kanaal de afstand van Ruhrort naar Antwerpen aanzienlijk zal verminderen, en zelfs kleiner worden dan naar Rotterdam en Amsterdam, terwijl dan tevens de Zeeuwsche stroomen, waar de vaart in sommige tijden van het jaar niet altijd even gemakkelijk is, vermeden kunnen worden, evenals stroom en lage waterstand op de rivier. Dit geldt zoowel voor het ten Oosten als het ten Westen van de Maas te graven deel van het kanaal, doch laatstgenoemd gedeelte behoort tot de kanalen, waaraan Limburg eenig voordeel zou kunnen ontleenen. Indien de meening van de Limburger Koerier mag worden aangenomen als de ook meer algemeen in Limburg bestaande opvatting, dan zal het voor Nederland niet noodig zijn, om ter wille van die provincie zich de opofferingen te getroosten, welke overigens de Oostelijke kanaalplannen voor ons beteekenen. Dan zou verzet ook tegen de aansluiting van het Julianakanaal met het westelijke op Belgisch gebied liggende deel van het Rijn-Maas-Scheldekanaal geboden zijn en blijft slechts te beoordeelen in hoeverre men België wil tegemoetkomen in zijn wensch, het Luiksche industriegebied te helpen aan een meer directe verbinding met Antwerpen, dan het Julianakanaal zal bieden. Ik blijf dan van meening, dat verruiming van de Zuid-Willemsvaart van Maastricht naar Smeermaas niet geweigerd kan worden.

JAN SCHILTHUIS.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING. RECENTE GROOTE VERANDERINGEN IN HET OOSTENRIJKSCHE BANKWEZEN.

Dr. Richard Kerschagl te Weenen schrijft ons:

Na de bankcrisis in het jaar 1924 verdwenen in den loop van 1925 alle zwakke en wankle bankinstellingen te Weenen van de markt. Naast een tweetal grootbanken, de *Lombard- und Escomptebank* en de *Depositenbank*, moest een aanzienlijk aantal middel-groote en kleine banken het veld ruimen. Van begin 1924 tot einde Mei 1926 zijn er van de 70 te Weenen in den vorm eener Naamlooze Vennootschap werkzame banken niet minder dan 37 verdwenen, zoodat er nog slechts 33 bleven bestaan.

In den loop van dit reinigingsproces, reeds omstreeks het midden van 1925, trachtte de Oostenrijksche Regeering een nieuwen maatregel door te voeren, welke in verband met het groote aantal en de relatief geringe kapitalen der overgebleven banken noodzakelijk werd geacht. Men poogde nl. door *fusies* een combinatie van de overblijvende instellingen te bevorderen. Wilde deze maatregel met succes worden bekroond, zoo moest aan drie voorwaarden worden voldaan, welke eerst in den loop van 1925 voor een goed deel in vervulling gingen. Dank zij de wet van 1925 betreffende het publiceeren van goudbalansen, welke een geheel nieuwe en met den feitelijken toestand overeenstemmende waardeering van activa en passiva in de bankbalansen mogelijk maakte, werd eerst het noodige licht op de feitelijke situatie der banken geworpen. Toen in den aanvang van 1926 de voornaamste banken haar openingsbalansen op goudbasis publiceerden, bleek het, dat ook de zg. grootbanken te Weenen slechts een eigen kapitaal hadden van hoogstens 50 à 70 millioen Schilling om niet eens te spreken van de middel-groote en kleine banken, zoodat kapitaalvergrooting door middel van fusie voor alle instellingen zonder uitzondering gewenscht scheen.

Voorts hadden alle banken in den inflatietijd zulk een uitbreiding aan hun staf van beamtten gegeven, dat het noodzakelijk was om deze tot op minder dan de helft te reduceeren om weder in overeenstemming met den toestand van vóór den oorlog te komen, terwijl een nog grootere reductie noodig was om het aantal beamtten in overeenstemming te brengen met den huidige toestand. De beperking van het perso-

neel nu ontlastte wel de onkostenrekening voor de toekomst, doch oefende een zwaren druk uit op de onkostenrekening gedurende den tijd der reorganisatie en de dadelijk daaropvolgende jaren, in verband met afkoopsommen, pensioenen en dergelijke. Den omvang van de feitelijk aanwezige reserves en de vooruitzichten der banken in normale tijden kon men daarom eerst duidelijk beoordeelen, toen de reorganisatie tot stand gebracht was.

In de derde plaats was het noodig zekerheid te scheppen, dat alle fusies en combinaties zonder fiscale moeilijkheden voltrokken zouden kunnen worden, daar volgens de bestaande Oostenrijksche wetgeving een fusie slechts op deze wijze kon plaats vinden, dat tenminste één van de zich vereenigende vennootschappen formeel geheel geliquideerd werd, hetgeen slechts ten koste van groote offers aan den fiscus mogelijk was. Door een gelegenheidswet werden de bestaande moeilijkheden uit den weg geruimd.

Deserie van fusies betrof in de eerste plaats een der nog overgebleven middel-groote banken t.w. de *Central-Boden-Credit-Bank*. Bij deze bank waren Fransche belangen onmiddellijk betrokken. Deze instelling werd met de *Kompassbank* vereenigd, doch deze fusie heeft meer de beteekenis eener liquidatie, daar laatstgenoemde bank de zaken slechts tegen vergoeding van commissie afwikkelt. Hoewel dit zeer lang duurt, is het op deze wijze mogelijk geworden om een der weinige instellingen, die nog eenigszins bedreigd waren, op vreedzame wijze te liquideeren.

Aan liquidatie moet verder de *Neue Wiener Bankgesellschaft* gelooven. Deze instelling wordt zonder meer opgeheven. Zij bevond zich reeds sedert twee jaren in moeilijkheden en wist zich slechts staande te houden door den steun van den Oostenrijkschen groot-industriëel Mautner, wiens zoon President der Bank was. Ook Engelsche belangen waren tot op zekere hoogte bij deze Bank betrokken. Ook in dit geval heeft de *Kompassbank* zich belast met de liquidatie tegen vergoeding van commissie.

De fusies hebben echter ook enkele grootbanken betroffen. Zoo in de eerste plaats de *Österreichische Verkehrsbank*. Deze instelling, welke zeer goede relaties in de industrie had en nog heeft, heeft reeds geruimen tijd gepoogd voor de met haar gelieerde industrieën steun te vinden bij een grootere bank, ter verkrijging van de noodige middelen om hare relaties met de industrie te kunnen onderhouden. In de eerste plaats zou daarvoor wel de Wiener Bankverein in aanmerking gekomen zijn, ook wegens persoonlijke relaties der wederzijdsche directies. Deze Bank voelde zich daartoe echter blijkbaar nog niet krachtig genoeg. Daarop nam een der jongste grootbanken, de *Boden-Credit-Anstalt* het besluit om de *Verkehrsbank* over te nemen. Eenerzijds had deze bank voldoende middelen, om de met de *Verkehrsbank* gelieerde industrieën te financieren, anderzijds was het filiaaletnet der *Verkehrsbank* voor haar aantrekkelijk, daar zij zelf tot dusverre nog geen filialen had. Intusschen zal deze combinatie voorloopig slechts in uitwisseling van commissariaten bestaan, zonder dat van een volledige fusie sprake zal zijn.

Een tweede fusie van grootbanken vormt de overneming van de *Anglobank* door de *Österreichische Credit-Anstalt*. De *Anglobank* was evenals de *Länderbank* ingevolge eene speciale wet van 7 October 1921 van nationaliteit veranderd en tot eene Engelsche instelling gemaakt. Dit was vooral hierom noodig, omdat zij een belangrijk bedrag in Ponden Sterling in Engeland schuldig was, welke schuld niet anders kon worden afgewikkeld, dan door overdracht van een millioen Pond Sterling preferente aandelen in de Bank aan de Engelsche schuldeischers. De oude aandeelhouders kregen in ruil voor hun aandelen 400.000 Pond Sterling nieuwe gewone aandelen in de Bank, welke sindsdien den naam kreeg van *Anglo-Austrian-Bank Limited*. Het hoofdkantoor werd naar

Londen verplaatst en zelfs de Bank of England benoemde vertrouwenspersonen in den Raad van Commissarissen. Het oude hoofdkantoor te Weenen werd tot een bijkantoor vervormd. Op dezelfde wijze wisselden de vroegere filialen van de *Anglobank* in Tsjechoslowakije en Hongarije van nationaliteit. Het bleek echter, dat de zaken niet bevredigend liepen, in het bijzonder om deze reden, dat de centrale leiding in Engeland in laatste instantie over alle eenigszins belangrijke zaken in Weenen wenschte te beslissen. Ook lieten zich de Engelsche beginselen van bankpolitiek niet wel doorvoeren. Het hoofdbestanddeel van de zaken der bank, de credieten op langen termijn en de deelnemingen in industriële ondernemingen, welke zich met Engelsche bankbeginselen niet laten vereenigen, wilde men afwikkelen. Daarmede bereikte men echter slechts, dat het ook bij de met de bank gelieerde industriële ondernemingen slecht ging, terwijl in andere onderdeelen van het bedrijf geen voldoende winst te maken bleek. De gewone aandeelhouders van de Oostenrijksche en de Tsjechoslowaaksche bank kregen geenerlei dividend en slechts met moeite kon het dividend op de preferente aandelen worden opgebracht. Dit uitte zich ook in den koers der gewone aandelen, die nominaal op £ 1 of rond 34,4 Schilling luiden, doch reeds geruimen tijd voor niet meer dan ongeveer 10 Schilling op de beurs te Weenen verhandeld werden. Daarbij kwam, dat in de Directie der bank zeer veel verandering werd gebracht, omdat de leiding te Londen hiervan verbetering verwachtte.

Toen alle plannen onuitvoerbaar bleken, werden onderhandelingen begonnen over fusie der bank, eerst met den Wiener Bankverein, later met de *Credit-Anstalt*, welke met succes werden bekrond. In den loop van het laatste jaar verminderde de *Anglo-Bank* haar aantal beambten met ongeveer de helft. Niettemin werden, na de fusie met de *Credit-Anstalt*, van de nog overgebleven 1000 beambten der *Anglo-Bank* niet meer dan 200 overgenomen en daarvan werden nog slechts 50 definitief aangesteld.

Ook de Hongaarsche instelling zal worden overgenomen en wel door de *Ungarische Credit-Anstalt*. De Oostenrijksche *Credit-Anstalt* heeft het doel om het hoofdkantoor der *Anglobank* te Londen aan te houden als bijkantoor in Engeland, doch er zijn nog onderhandelingen gaande om dit kantoor over te doen aan Engelsche bankinstellingen.

Ook overigens hebben er belangrijke veranderingen bij de grootbanken te Weenen plaats gevonden. Bij de *Länderbank*, een instelling, die evenals de *Anglobank* in 1921 een buitenlandsch karakter heeft gekregen en tot een Fransche instelling is gemaakt, is de leider van de zaken in Oostenrijk afgetreden. Zulks houdt verband met de groote verliezen bij de *Brünner Maschinenfabrik*, waarbij deze bank betrokken was. Ook na de wisseling in de Oostenrijksche leiding is daarmede de zaak nog niet afgedaan, daar men dikwijls geruchten hoort, dat de Franschen zich geleidelijk uit Midden-Europa zouden willen terugtrekken. Het geval van de *Brünner Maschinenfabrik* trekt te meer de aandacht, daar de Franschen tot dusverre juist aan hun positie in Tsjechoslowakije groote waarde hechtten.

Tenslotte moet nog melding worden gemaakt van een belangrijke verandering in de leiding der *Unionbank*. Ook van deze Bank zeide men, dat zij fusieplannen had. Dit schijnt echter niet juist te zijn, en veeleer is te verwachten, dat het eigen kapitaal van deze Bank zal worden vergroot. Zeker is het intusschen, dat na de overneming van de *Verkehrsbank* door de *Boden-Credit-Anstalt* en de fusie van de *Anglobank* met de *Credit-Anstalt* de *Unionbank* voorloopig, wat haar eigen kapitaal betreft, de kleinste der Oostenrijksche grootbanken is, terwijl van de middel-groote banken er eigenlijk nog slechts twee zijn overgebleven, t.w. de *Kompassbank* en het *Kreditinstitut für öffentliche Unternehmungen und Arbeiten*.

AANTEKENINGEN.

De politiek van de Deutsche Reichsbank en de Deutsche Geldmarkt.

Dezer dagen is verschenen het tweede verslag van den Commissaris bij de Reichsbank, loopende over de periode van 1 September 1925 tot 1 Juni 1926.

Evenals het vorige rapport, waaruit wij het een en ander hebben overgenomen in ons nummer van 23 December 1925, bestaat ook dit rapport uit drie afdelingen, waarvan de eerste betrekking heeft op de biljettenuitgifte, de tweede op de dekking der biljetten en de derde op de credietpolitiek van de Reichsbank.

Prof. Bruins wijst er in zijn rapport op, dat zich in deze berichtperiode een aanmerkelijke verandering in den economischen toestand heeft voltrokken en dat op de geldmarkt groote geldruimte is ontstaan, waardoor ook de politiek van de Reichsbank is beïnvloed. Over de gevolgen van de geldruimte zegt het rapport het volgende:

„Een der gevolgen van deze geldruimte, welke met zekere fluctuaties thans reeds vijf maanden lang aanhoudt, bestond hierin, dat, terwijl Duitsland tot voor kort in het internationaal credietverkeer — ook dat op korten termijn — bijna uitsluitend debiteur was, thans dikwijls Duitsch geld in het buitenland emplooi zocht. Het credietverkeer van Duitsland met het buitenland heeft diensgevolge tijdelijk niet meer het eenzijdige karakter gedragen van de vorige periode.

Aanvankelijk beschouwde men deze snelle verruiming van de geldmarkt als een abnormaal en voorbijgaand verschijnsel. Intusschen zijn echter ook de andere rentetypen in Duitsland niet onbelangrijk gedaald. Toch kan men nog altijd volhouden, dat bij vergelijking van den toestand op de geldmarkt met de andere rentetypen in Duitsland de rente voor kort crediet zich waarschijnlijk ook nu nog op een hooger niveau zou bewegen, indien zich geen buitengewone omstandigheden hadden voorgedaan.

Vershillende omstandigheden zijn van invloed op de geldruimte geweest. Zonder twijfel is zij in de eerste plaats een gevolg van de ernstige crisis, welke op het oogenblik in het economisch leven in Duitsland heerscht, en waarop wij later nog terugkomen. Een lage rente voor kort crediet — gevolg van vermindering van voorraden en afnemende bedrijfsintensiteit bij de voornaamste takken van industrie — is in zulke depressieperioden een gebruikelijk verschijnsel. Ook de abnormaal hooge bedragen, waarover de overheid beschikt, en waarover reeds in het vorige rapport werd gesproken, hebben zonder twijfel de geldmarkt verruimd; intusschen is in den laatsten tijd het tegoed van de rijkskassen belangrijk afgenomen. Voorts werken de credieten op langen termijn, welke — zij het dan ook in een minder snel tempo — nog steeds naar Duitsland toestroomden, in dezelfde richting en wel hierdoor, dat in den regel het provenu van buitenlandsche leeningen aanvankelijk op de geldmarkt wordt uitgezet. Daarenvens komen, naar het schijnt, ook uit anderen hoofde belangrijke bedragen uit het buitenland direct en indirect aan de Deutsche geldmarkt ten goede.

De ontwikkeling op de geldmarkt had reeds spoedig invloed op de politiek der Reichsbank. Zooals in het vorige rapport werd medegedeeld, was de Reichsbank gedwongen om gedurende de geheele berichtperiode vast te houden aan haar restrictiepolitiek. Spoedig bleek echter, dat in afnemende mate een beroep op de Reichsbank werd gedaan, welk verschijnsel betrekkelijk snel in omvang toenam, zoodat de President der Reichsbank in de zitting van den „Zentral-ausschuss“, gehouden op 3 December 1925 kon mededeelen, dat de positie der Bank veroorloofde, om het economisch leven tegemoet te komen door minder strenge toepassing der credietbeperking. Deze maatregel zou, zooals later werd verklaard, de strekking hebben, dat de Reichsbank in het vervolg niet meer genoodzaakt zou zijn de discontoeering van aangeboden wissels alleen op grond der credietbeperking af te wijzen, doch dat iedere credietaanvraag weder op zichzelf beoordeeld zou worden. Den tijd voor verlaging van het disconto achtte de Directie des tijds nog niet gekomen, mede in verband met de tegen het einde van het jaar te verwachten credietvraag.

Het rapport maakt dan melding van de discontoverlaging op 12 Februari (disconto verlaagd van 9 tot 8 pCt. en beleeningrente van 11 tot 10 pCt.) en van de daarmee gepaard gaande verhooging van de beleeningrens voor pandbrieven van 50 tot 66½ pCt.

Den 26sten Februari 1926 werd de beleeningrente opnieuw met 1 pCt. verminderd en bovengenoemde beleeningrens tot 70 pCt. verhoogd. Den 27sten Maart werden beide rentetypen wederom met 1 pCt. verlaagd, in verband met het feit, dat de rente op de open markt aanmerkelijk gedaald was en de bankrente daarmee geen voeling meer hield. Op 7 Juni volgde ten slotte een verlaging van beide rentetypen met een half procent, welke echter waarschijnlijk evenmin als de voorlaatste verlaging het contact met de openmarkt-rente zal herstellen.

Over de positie van de Reichsbank op de deviezenmarkt zegt het rapport het volgende:

„Ook op de positie van de Reichsbank op de deviezenmarkt is de geldruimte van invloed geweest. Het feitelijk monopolie in deviezen, hetwelk de Reichsbank had, toen de binnenlandsche rentevoet dien in het buitenland belangrijk overtrof, heeft zij momenteel bijna geheel verloren. Ook de particuliere banken hebben thans weder een belangrijk deviezenbezit. Bij iederen ultimotermijn toont echter het deviezenbezit van de Reichsbank in den laatsten tijd een kortstondige, doch belangrijke toeneming, omdat de banken er de voorkeur aan geven deviezen te beleenen ter voorziening in haar kasbehoefden gedurende enkele dagen.

Den 1sten Mei 1926 werden de nog bestaande voorschriften op den deviezenhandel grootendeels afgeschaft. Behouden werd slechts de bepaling, dat voor deelneming aan dezen handel toestemming van de overheid noodig is. Het verbod van termijnhandel in deviezen en de eenheidskoers werden afgeschaft. Het voorschrift van den eenheidskoers hield in, dat de deviezen, voor welke een officieele noteering te Berlijn wordt vastgesteld, tegen binnenlandsche betaalmiddelen tot geen hooger prijs mochten worden verhandeld dan den laatst bekende officiële koers te Berlijn, welke dagelijks wordt vastgesteld onder toezicht van de Reichsbank. Officieel werd bij de opheffing van den eenheidskoers het volgende bekend gemaakt: „de Regeering huldigt evenals de Directie der Reichsbank de opvatting, dat de Deutsche valuta thans zoo vast gefundeerd kan worden geacht, dat men deze bepalingen tot steun van de valuta niet meer noodig heeft”.

De Reichsbank heeft, na opheffing van den eenheidskoers, voorloopig vastgehouden aan den koers van 4,20 voor den dollar. Deze maatregel, die hoofdzakelijk ten doel heeft om te groote renteschommelingen op de binnenlandsche markt te voorkomen, heeft ten gevolge, dat de termijnhandel in deviezen slechts geringen omvang heeft. Een markt in dollars kan zich niet ontwikkelen, terwijl de Berlijnsche koers de andere valuta's in hoofdzaak de koers te New York reflecteert.”

Over de kapitaalmarkt zegt het rapport het volgende:

„Niet slechts de geldmarkt, doch ook de kapitaalmarkt is in de berichtperiode aan aanzienlijke veranderingen onderhevig geweest, al voltrok zich hier de ontwikkeling gelijkmatiger en langzamer. Terwijl nog een jaar geleden beperkte bedragen aan pandbrieven slechts met moeite in het binnenland te plaatsen waren, en de vraag naar ander crediet op langen termijn slechts zelden, en ook dan meestal door crediet op korten termijn, niet dan voorloopig bevredigd kon worden, kan thans weder van een geregelde kapitaalmarkt worden gesproken. In de laatste maanden heeft zich zelfs een groote bedrijvigheid geopenbaard bij de emissies van verschillende soorten van binnenlandsche obligaties. Het totaal bedrag der emissies in de eerste vier maanden van 1926 wordt op netto 850 tot 900 miljoen Mark geschat, waarvan intusschen het buitenland, naar het schijnt, een deel voor zijn rekening heeft genomen.

Ook al kan deze ontwikkeling op de kapitaalmarkt ten deele worden toegeschreven aan den samenhang tusschen deze markt en de geldmarkt, zoo dient anderzijds te worden gewezen op het feit, dat de kapitaalvorming in Duitsland goeden vooruitgang vertoont, zooals o.a. blijkt uit de inlagen bij spaarbanken en particuliere banken.

In overeenstemming met dezen ontwikkelingsgang op de kapitaalmarkt is de rentevoet voor lang crediet eveneens geleidelijk gezonken. De rente van pandbrieven van eerste-klasse instellingen, welke acht maanden geleden nog 10 pCt. bedroeg, belooft thans circa 8 pCt., terwijl het netto rendement der nieuw geëmitteerde obligaties in den regel op dezelfde hoogte staat.

De Reichsbank heeft getracht om de gelden, die op de geldmarkt niet noodig waren, zoo mogelijk naar de markt voor lang crediet over te brengen. In dit verband dienen de volgende maatregelen te worden vermeld: vermeerdering van het aantal tot beleening toegelaten pandbrieven en

verhooging van het beleeningspercentage, het toevoeren van overheids gelden naar de pandbrievenmarkt, het streven der Bank, om de verhouding tusschen de Deutsche schuld aan het buitenland op korten en op langen termijn te verbeteren, en de credietverleening van de Golddiskontbank ten gunste van den landbouw.¹⁾

Prof. Bruins besluit zijn rapport met de volgende retrospectieve beschouwing:

„De stabilisatie der Deutsche valuta begon op 15 November 1923. Zij werd doorgevoerd zonder hulp uit het buitenland, doch krachtig ondersteund door het zeer groote rentverschil in binnen- en buitenland, waardoor terugkeer van tijdelijk in het buitenland belegde bedragen naar Duitschland gestimuleerd werd. De geheele circulatie van Duitschland had op genoemd tijdstip een waarde van 458,7 miljoen Goudmark. De invoering van de Rentenmark verhoogde dit bedrag met rond 2 milliard. In de daarop volgende periode past zich het binnenlandsch prijsniveau en de ontwikkeling der circulatie geleidelijk aan de nieuwe geldeenheid aan.¹⁾ De credietexpansie, welke dezen tijd kenmerkte, werd, wat de binnenlandsche credietverleening betreft, belangrijk belemmerd door het op 7 April 1924 door de Rijksbankdirectie genomen besluit om haar credieten te beperken tot het destijds bereikte bedrag. Een zekere credietexpansie is later nog mogelijk gemaakt door buitenlandsche credietverleening, doch het lijd geen twijfel, of de restrictiemaatregel van de Rijksbank heeft er in de eerste plaats toe bijgedragen het economisch leven in Duitschland te dwingen zich aan te passen bij het nieuwe stabiele ruilmiddel, hetwelk intusschen steun gevonden had in de Dawes-leening en de andere op het Protocol van Londen berustende maatregelen. Dit aanpassingsproces beteekende niet slechts, dat men definitief moest breken met de psychose der inflatieperiode, doch ook, dat het tijdens de inflatie sterk gewijzigde productie- en verdeelingsapparaat van het land weder tot normale proporties moest worden teruggebracht. Het is dit feit, hetwelk aan de depressie, die zich thans in de meeste landen met stabiele valuta doet gevoelen, in Duitschland het karakter van zulk een ernstige crisis heeft gegeven. Het proces van zuivering is thans in vollen gang en de psychologische krachten, welke hieraan aanvankelijk in den weg stonden, zijn gebroken. Hiervan is de huidige ontspanning op de geldmarkt, zij het dan ook, dat deze nog steeds door bijzondere factoren werd beïnvloed, een duidelijk symptoom en men kan in dezen zin dus spreken van een nieuwe fase der definitieve stabilisatie van de Deutsche valuta.”

¹⁾ De totale circulatie van ruilmiddelen heeft na verloop van tijd een evenwichtspunt gevonden bij 4½ à 5 milliard.

OVERZICHT VAN TIJDSCHRIFTEN.

Tijdschrift voor Economische Geographie. — 's-Gravenhage, 15 Mei 1926.

Dr. S. Gargas, Nederlandsch-Poolsche handelsbetrekkingen; *R. Loos*, Klein-Azië; *Fred. Oudschans Dentz*, Enkele beschouwingen over Suriname.

Tijdschrift van het Koninklijk Nederlandsch Aardrijkskundig Genootschap. — Leiden, Mei 1926.

H. Zondervan, Waar gaan wij heen? *S. van Valkenburg*, Geografie als studievak; *W. E. Boerman*, De sociale aardrijkskunde en de landkunde; *J. L. H. Luymes*, De omvang der aardrijkskundige wetenschap; *Fr. J. C. Ramaer*, Het goederenverkeer in Nederland in de laatste jaren; *J. C. Lamster*, Spelling van aardrijkskundige namen in Ned.-Indië. Naschrift van de redactie.

Zeitschrift für Volkswirtschaft und Sozialpolitik. Weenen, Leipzig, Band V, Heft 7—9, 1926.

O. Engländer, Kritisches und Positives zu einer allgemeinen reinen Lehre vom Standort; *Mr. R. van Genechten*, Der Einfluss der personellen Verteilung auf die funktionelle Zurechnung; *Dr. G. Beyerhaus*, Hermann Heinrich Gossen und seine Zeit; *Dr. R. Kerschagl*, Die italienische Währung. Ein Jahr währungspolitischen Kampfes um den Kurs der Lira; *Dr. Fr. Oppenheimer*, Zur Neubegründung der objektiven Wertlehre; *Dr. A. Amonn*, Zu Oppenheimers Neubegründung der objektiven Wertlehre II.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. — Jena, Mrt.—April 1926.

Fr. Gutmann, Georg Friedrich Knapp; *O. Wein-*

berger, Francis Ysidro Edgeworth; *G. v. Below*, Zum Streit um das Wesen der Soziologie; *W. Röpke*, Kredit und Konjunktur; *Fr. Zahn*, Die innere Verflechtung der deutschen Volkswirtschaft.

De Economist. — 's-Gravenhage, 15 Juni 1926.

S. Posthuma, De zin der bankpolitiek; *Dr. R. E. Smits*, Progressieve winstbelasting van Naamlooze Venootschappen uit theoretisch-economisch oogpunt beschouwd.

Zeitschrift für Völkerrecht. — Breslau, Band XIII, Heft 3.

Dr. W. Henrich, Kritik der Gebietstheorien (Schluss); *Dr. R. Mueller*, Das Flaggenrecht von Schiffen und Luftfahrzeugen nach Völkerrecht und Landesrecht; *Dr. H. Hajnal*, Le conflit diplomatique entre le Gouvernement de Roumanie et la Commission Européenne du Danube.

Koloniale Studien. — 's-Gravenhage, April 1926.

G. Dalenoord, Textiel-nijverheid in Nederlandsch-Indië; *V. E. Korn*, Balische decentralisatie; *P. van Schilfgaarde*, Indexcijfers van effectenkoersen en het figuur, dat Indische fondsen daarbij maken; *B. D. W. J. van Garderen*, Belangstelling in het civiel weduwen- en weezenfonds; *Prof. Dr. J. H. Boeke*, Budgetonderzoekingen; In memoriam: *Mr. J. H. Aben-danon*.

The Geographical Journal. — Londen, Juni 1926.

C. F. Rey, A recent visit to Gudru and Gojjam; *V. Cornish*, Harmonies of tone and colour in scenery determined by light and atmosphere; *E. H. L. Schwarz*, The Botletle river; The radio-telegraphy of the Hamilton-Rice expedition, 1924—'25; *C. F. Close*, The jubilee of the Real Sociedad Geográfica of Madrid; *B. M. Chambers*, Hawkins' Maiden Land and the Falkland islands.

MAANDCIJFERS.

POSTCHEQUE EN GIRODIENST.

(In duizenden guldens).

	Mei 1926		Mei 1925	
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag
Aantal rekeningen op ult ^o ..	116.166		108.529	
Bijschrijvingen ..	1.107.417	430.460	912.149	355.521
waarvan				
Stortingen	476.913	103.076	391.035	70.632
Gegireerd	630.504	327.384	—	284.028
uit and. hoofde.	—	—	—	—
Afschrijvingen ..	758.705	418.313	560.533	322.147
waarvan				
Cheques	189.715	90.899	98.199	39.006
Gegireerd	549.216	327.384	—	284.028
uit and. hoofde.	19.774	30	—	—
Gezamenlijk te-goed op ult ^o ..	—	116.040	—	322.967
Bedrag ter bellegging ¹⁾	—	72.241	—	64.263

¹⁾ Hiervoor komt uitsluitend in aanmerking het saldo-tegoed der particuliere rekeningen.

RIJKSPOSTSPAARBANK.

	MEI	1924	1925	1926
Inlagen	f 10.096.030	f 9.739.876	f 10.680.710	
Terugbetalingen ...	„ 11.616.671	„ 11.290.911	„ 11.054.162	
Tegoed der inleggers op ultimo	„ 299.717.988	„ 302.790.669	„ 310.450.412	
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	„ 45.589.150	„ 42.979.600	„ 41.978.650	
Spaarbankboekjes:				
Aantal nieuw uitgegeven		8.157	8.396	9.136
Aantal geheel afbetaald		8.017	9.197	8.107
Aantal in omloop op ultimo		1.957.842	1.971.823	1.992.660

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Table listing bank discount rates for various countries and banks, including Amsterdam, London, Berlin, and New York, with dates and interest rates.

OPEN MARKT.

Table showing open market exchange rates for various locations like Amsterdam, London, Berlin, and New York from June 1926 to July 1926.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Table of exchange rates in the Netherlands for various cities (London, Berlin, Paris, Brussel, Batavia) and currencies, covering dates from 22 June 1926 to 21 June 1926.

Table of exchange rates for various cities (Stockholm, Kopenhagen, Oslo, Helsinki, Buenos-Aires, Montreal) from 22 June 1926 to 21 June 1926.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Table of cable exchange rates from New York for various locations (London, Paris, Berlin, Amsterdam) from June 22, 23, 24, 25, 26, 28, 29, 1925 to June 1926.

KOERSEN TE LONDEN.

Table of exchange rates in London for various cities (Alexandrië, Athene, Bangkok, Budapest, B. Aires, Calcutta, Constantinopel, Hongkong, Kobe, Lissabon, Mexico, Montevideo, R.d. Janeiro, Shanghai, Singapore, Valparaiso, Warschau) from June 1926 to July 1926.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS

Table showing silver and gold prices in London and New York for various dates from 20 July 1914 to 27 June 1926.

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Table showing the financial status of the government treasury, including assets (Vorderingen), liabilities (Verplichtingen), and the balance of the treasury (Voor- en afschrijvingen) as of June 15 and June 23, 1926.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Table of floating government debt in the Netherlands-Indies, showing advances from the Dutch government and other institutions as of June 19 and June 26, 1926.

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam. In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

*) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist. 1) Particuliere opgave.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 28 Juni 1926.

		Activa.				
Binnenl. Wis- sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 27.594.048,34 Bijbnk. „ 8.726.591,34 Ag.sch. „ 18.496.557,03		f	54.817.190,71		
Papier o. h. Buitenl. in disconto.	—			—		
Idem eigen portef.	f 198.446.797,—			—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—			198.446.797,—		
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 55.610.324,39 Bijbnk. „ 11.626.901,67 Ag.sch. „ 74.343.038,17		f	141.580.264,23		
Op Effecten.	f 138.500.964,23			—		
Op Goederen en Spec.	f 3.079.300,—			141.580.264,23		
Voorschotten a. h. Rijk						
Munt en Muntmateriaal				—		
Munt, Goud	f 65.270.975,—			—		
Muntmat., Goud	„ 361.237.543,34			—		
	f 426.508.518,34			—		
Munt, Zilver, enz.	„ 27.840.533,84			—		
Muntmat., Zilver	„ —			454.349.052,18		
Effecten				—		
Belegging Res.fonds. id. van 1/5 v. h. kapit.	f 7.004.504,11 „ 3.997.832,28			11.002.336,39		
Gebouwen en Meub. der Bank	„ 5.142.000,—			—		
Diverse rekeningen	„ 47.712.152,57			—		
	f 913.049.799,08			—		
Passiva.						
Kapitaal	f 20.000.000,—			—		
Reservefonds	„ 7.047.731,06			—		
Bijzondere reserve	„ 8.800.000,—			—		
Bankbiljetten in omloop	„ 809.228.910,—			—		
Bankassigtiën in omloop	„ 526.649,80			—		
Rek.-Cour. saldo's: Het Rijk	f 32.377.070,05			—		
Anderen	„ 31.512.939,82			63.890.009,87		
Diverse rekeningen	„ 3.556.498,35			—		
	f 913.049.799,08			—		
Beschikbaar metaalsaldo	f 279.042.443,32			—		
Op de basis van 1/5 metaaldekking	„ 104.313.329,39			—		
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is.	„ 1.395.212.215,—			—		
Voornaamste posten in duizenden guldens.						
Data	Goud		Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschkb. Metaal-saldo	Dek- kings- perc.
	Munt	Muntmat.				
28 Juni '26	65.271	361.238	809.229	64.417	279.042	52
21 „ '26	65.466	361.238	798.967	70.587	279.767	52
14 „ '26	65.625	366.250	815.280	62.674	282.812	52
7 „ '26	65.764	366.250	827.151	47.857	283.309	52
31 Mei '26	65.968	366.260	844.262	40.528	281.552	52
24 „ '26	62.175	365.207	820.149	61.285	276.975	51
29 Juni '25	56.284	399.039	888.784	48.848	290.072	51
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Goud		Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschkb. Metaal-saldo	Dek- kings- perc. 1)
	Munt	Muntmat.				
28 Juni 1926	65.271	361.238	809.229	64.417	279.042	52
21 „ 1926	65.466	361.238	798.967	70.587	279.767	52
14 „ 1926	65.625	366.250	815.280	62.674	282.812	52
7 „ 1926	65.764	366.250	827.151	47.857	283.309	52
31 Mei 1926	65.968	366.260	844.262	40.528	281.552	52
24 „ 1926	62.175	365.207	820.149	61.285	276.975	51
29 Juni 1925	56.284	399.039	888.784	48.848	290.072	51
25 Juli 1914	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

1) Op de basis van 1/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opschb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
22 Mei 1926..	1.026	1.524	800	968	450
15 „ 1926..	1.020	1.533	761	956	389
8 „ 1926..	1.020	1.613	763	958	466
1 „ 1926..	1.030	1.621	513	955	390
24 April 1926..	1.031	1.543	551	954	341
23 Mei 1925..	1.023	1.441	1.056	1.012	253
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschkb. metaal-saldo
19 Juni 1926	237.250	—	328.000	44.000	162.850
12 „ 1926	233.500	—	330.000	43.500	158.800
5 „ 1926	233.750	—	327.500	47.000	158.850
22 Mei 1926	200.475	38.227	325.829	45.357	164.959
15 „ 1926	200.070	38.006	330.470	41.754	164.101
8 „ 1926	200.023	38.528	331.935	48.110	163.125
1 „ 1926	200.132	38.800	331.518	49.777	163.226
20 Juni 1925	133.547	48.272	292.628	48.151	114.420
21 „ 1924	140.699	65.129	253.792	65.692	142.662
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen 1)	Dek- kings- percen- tage
19 Juni 1926	—	104.700	—	***	64
12 „ 1926	—	106.270	—	***	63
5 „ 1926	—	107.920	—	***	62
22 Mei 1926	10.327	21.595	42.082	67.922	65
15 „ 1926	10.169	21.175	40.568	66.246	64
8 „ 1926	10.299	20.453	41.477	65.639	63
1 „ 1926	9.845	20.960	43.080	75.144	63
20 Juni 1925	19.817	18.482	53.904	59.597	53
21 „ 1924	35.533	17.643	58.707	19.058	64
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

1) Sluitpost activa. 2) Basis 1/5 metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
23 Juni 1926	150.085	140.388	293.889	56.250	243.258
16 „ 1926	149.793	140.008	295.862	56.250	245.317
9 „ 1926	148.983	140.380	298.057	56.250	247.494
2 „ 1926	148.771	140.982	299.175	56.250	248.536
26 Mei 1926	149.007	140.582	300.268	56.250	249.604
19 „ 1926	148.905	140.986	300.672	56.250	249.938
24 Juni 1925	157.184	145.270	292.278	53.950	243.474
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek- kings- perc. 1)
23 Juni '26	40.160	67.261	18.625	100.338	29.447	24 3/4
16 „ '26	40.915	66.938	14.258	105.283	29.536	24 3/4
9 „ '26	39.455	68.002	9.775	108.214	28.353	24
2 „ '26	51.570	68.896	11.458	118.764	27.539	21 1/8
26 Mei '26	41.035	71.817	20.220	103.042	28.175	22 7/8
19 „ '26	44.210	69.065	18.852	104.336	27.670	22 1/2
24 Juni '25	39.031	79.023	13.559	118.254	31.663	24
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 3/8

1) Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitenl.	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis- sels	Waarvan op het buitenl.	Belee- ningen
24 Juni '26	5.549	1.864	337	576	4.744	16	2.311
17 „ '26	5.549	1.864	336	576	4.483	17	2.354
10 „ '26	5.549	1.864	335	574	4.682	18	2.383
3 „ '26	5.548	1.864	335	574	5.714	18	2.316
27 Mei '26	5.548	1.864	335	577	4.584	17	2.272
25 Juni '25	5.547	1.864	313	578	3.835	20	3.052
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit. gew. voorsch. a/d. Staat	Schat- kistbil- jetten 1)	Diver- sen	Circulatie	Rekg. Courant Parti- culleren	Staat
24 Juni '26	36.600	5.371	3.303	53.073	2.909	18
17 „ '26	36.400	5.370	3.498	53.033	2.770	16
10 „ '26	36.400	5.363	3.655	53.353	2.822	36
3 „ '26	36.900	5.338	3.220	53.390	3.106	8
27 Mei '26	35.900	5.338	3.599	52.735	3.197	30
25 Juni '25	25.650	5.049	3.553	43.000	2.409	36
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

1) In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitenl. regeeringen.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij but- tenl. circ. banken 1)	Deviezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Belee- ningen
23 Juni 1926	1.492,2	260,4	149,8	1.224,0	5,3
15 " 1926	1.492,2	260,4	205,4	1.283,1	6,4
7 " 1926	1.492,0	260,4	355,9	1.240,3	6,3
31 Mei 1926	1.491,9	260,4	387,5	1.244,4	86,8
23 " 1926	1.491,9	260,4	296,6	1.175,3	7,8
23 Juni 1925	1.061,6	97,0	353,9	1.366,0	7,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg.- Crt.	Diverse Passiva	Door Rijksb. geher- disc.
23 Juni 1926	89,5	670,9	2.498,1	764,0	160,4	3,8
15 " 1926	89,0	680,9	2.612,8	763,0	157,4	3,7
7 " 1926	89,0	616,7	2.794,9	647,4	118,2	38,2
31 Mei 1926	89,0	517,5	2.878,0	579,0	111,8	37,7
23 " 1926	89,0	769,1	2.663,0	715,9	225,2	149,2
23 Juni 1925	201,3	1.009,7	2.238,6	802,2	750,9	611,2
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0	—

1) Onbelast. 2) W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 7 Juni, 31, 23 Mei, resp. 292; 264,8; 316,2; 254; 409 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud en Zilver	Tegood in en wissels op het buiteland	Binnen- landsche wissels	Belee- ningen	Voorsch.a/dSt.	Voorge- trokken Duitsch geld	Inrekening courant	Circulatie	Rekg. Crt. Particu- lieren
24 Juni '26	363	30	1.509	354	5.200	351	8.277	469	
17 " '26	363	30	1.465	412	5.200	181	8.228	443	
10 " '26	364	30	1.555	391	5.200	703	8.336	425	
3 " '26	364	30	1.570	498	5.200	626	8.370	437	
27 Mei '26	364	30	1.768	451	5.200	615	8.346	603	
20 " '26	364	30	1.647	470	5.200	571	8.307	496	
25 Juni '25	353	30	1.208	228	5.200	71	7.403	210	

1) Schuld aan den Staat.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
9 Juni '26	2.833,2	1.529,2	149,3	448,2	249,8
2 " '26	2.797,2	1.502,7	149,3	525,0	244,1
26 Mei '26	2.816,1	1.507,8	159,4	473,9	238,8
19 " '26	2.814,7	1.523,8	162,3	489,9	226,5
12 " '26	2.803,6	1.518,3	163,2	476,4	228,2
5 " '26	2.792,5	1.460,0	158,0	547,2	213,4
10 Juni '25	2.821,1	1.582,5	144,2	417,1	275,0

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circu- latie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. 1)	Algem. Dek- kings- perc. 2)
9 Juni '26	418,3	1.692,9	2.251,3	122,7	71,8	75,6
2 " '26	404,2	1.704,1	2.261,2	122,7	70,5	74,3
26 Mei '26	395,1	1.672,8	2.243,1	122,6	71,9	76,0
19 " '26	398,6	1.665,2	2.280,6	122,5	71,3	75,4
12 " '26	396,3	1.675,5	2.245,7	122,4	71,4	75,7
5 " '26	395,3	1.672,0	2.286,0	122,2	70,5	74,5
10 Juni '25	359,8	1.659,7	2.225,6	115,5	72,5	76,3

1) Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeisbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. 2) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET

FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal Depo- sito's	Waarvan time deposits
2 Juni '26	703	13.962	5.716	1.660	18.868	5.604
26 Mei '26	703	13.874	5.705	1.638	18.673	5.571
19 " '26	703	13.896	5.699	1.671	18.704	5.547
12 " '26	705	13.961	5.670	1.632	18.802	5.559
5 " '26	705	14.005	5.594	1.658	18.676	5.562
3 Juni '25	734	13.180	5.503	1.611	18.083	5.153

Hierachter volgen enkele bankstaten, welke aan het eind van ieder kwartaal worden opgenomen.

I. FEDERAL RESERVE BANK TE NEW YORK.

(In miljoenen Dollars).

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F.R. Notes		In herdisc. van de member banks	In de open markt gekocht
9 Juni 1926..	1.002,4	377,6	44,2	114,0	65,9
2 " 1926..	982,8	378,8	43,0	158,1	67,0
26 Mei 1926..	1.014,1	379,8	43,9	104,5	65,4
19 " 1926..	967,2	376,3	44,0	115,3	74,4
12 " 1926..	957,6	377,6	44,4	107,0	70,2
5 " 1926..	925,9	339,0	42,4	166,2	58,3
28 Apr. 1926..	1.000,1	395,3	43,9	140,6	19,5
21 " 1926..	1.025,3	466,6	42,4	61,2	26,1
14 " 1926..	956,8	302,5	45,1	189,0	63,4
7 " 1926..	958,2	354,0	42,9	155,2	44,2
31 Mrt. 1926..	1.006,3	355,6	43,7	149,7	63,6
24 " 1926..	995,3	357,1	43,8	147,7	62,8
17 " 1926..	930,6	388,4	43,0	104,2	57,4
10 Juni 1925..	912,9	364,1	35,1	123,7	64,9
11 Juni 1924..	1.037,7	637,3	24,8	35,2	8,2

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F.R. Notes in circulatie	Totaal Deposito's	Gestort Kapitaal	Algemeen Dekkings- perc. 1)
9 Juni 1926..	83,9	401,8	874,7	35,3	82,0
2 " 1926..	80,7	405,6	897,5	35,3	78,7
26 Mei 1926..	76,1	391,0	876,1	35,3	83,4
19 " 1926..	77,9	382,1	867,1	35,3	80,9
12 " 1926..	77,1	367,8	861,3	35,2	81,5
5 " 1926..	80,8	369,3	870,5	35,2	78,1
28 Apr. 1926..	73,9	361,4	888,7	35,2	83,5
21 " 1926..	73,9	363,4	845,8	34,6	88,3
14 " 1926..	66,0	366,1	936,3	34,2	76,9
7 " 1926..	57,9	369,8	856,6	33,9	81,6
31 Mrt. 1926..	54,5	372,0	916,1	33,9	81,0
24 " 1926..	54,1	369,9	905,9	33,9	81,4
17 " 1926..	134,1	371,8	879,6	33,9	77,8
10 Juni 1925..	70,2	327,3	853,2	31,6	80,3
11 Juni 1924..	102,4	342,6	835,7	30,0	90,2

1) Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover F.R. notes en deposito's.

II. ZWEDSCHE RIJKSBANK.

(In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Buiten- tegoed en wissels	Zweedsche en vreemde Staatsf.	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
19 Juni '26	228,5	124,7	47,3	293,0	476,5	141,6
12 " '26	228,9	126,3	47,3	288,3	466,9	144,0
5 " '26	228,9	131,6	47,3	298,9	481,3	147,0
29 Mei '26	229,0	131,0	47,3	272,1	471,6	134,2
22 " '26	229,0	131,3	47,3	251,8	447,5	138,3
15 " '26	229,1	136,6	47,3	274,4	465,5	148,9
8 " '26	229,2	136,5	47,3	282,5	471,3	146,5
1 " '26	229,3	138,5	47,3	296,9	499,9	136,9
24 Apr. '26	229,4	137,4	47,3	269,9	444,1	163,0
17 " '26	229,4	138,0	47,3	272,1	458,1	152,4
10 " '26	229,5	139,2	47,3	292,4	472,7	161,0
3 " '26	229,5	141,3	47,3	310,5	520,0	141,1
27 Mrt. '26	229,5	143,5	47,3	263,4	458,8	146,6
20 Juni '25	235,2	100,6	50,6	400,0	479,9	227,1
21 Juni '24	247,3	28,4	56,8	476,7	511,7	228,4
25 Juli '14	105,8	115,6	28,0	92,4	206,2	68,2

III. BANK VAN NOORWEGEN. (In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Tegood in het buitland.	Effecten	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
15 Juni 1926..	147,2	87,3	15,7	296,4	333,2	152,6
7 " 1926..	147,2	87,4	16,0	277,3	332,7	133,5
31 Mei 1926..	147,2	87,2	16,0	278,3	335,3	132,8
22 " 1926..	147,2	87,0	16,0	279,8	333,5	135,0
15 " 1926..	147,2	86,9	16,0	278,4	334,6	132,3
7 " 1926..	147,2	86,9	16,0	279,2	338,8	130,7
30 April 1926..	147,2	86,9	16,0	283,4	343,5	130,7
22 " 1926..	147,2	86,6	16,0	282,7	338,7	134,0
15 " 1926..	147,2	86,6	16,0	281,5	339,4	133,1
7 " 1926..	147,2	86,5	16,0	294,5	347,0	137,7
31 Maart 1926..	147,2	86,6	16,0	295,7	349,9	136,6
15 Juni 1925..	147,2	59,4	9,2	334,6	371,3	107,4
16 Juni 1924..	147,3	19,2	9,0	441,2	377,0	123,3
22 Juli 1914..	52,4	65,7	8,9	79,3	120,8	10,7

IV. NATIONALE BANK VAN DENEMARLEN.

(In miljoenen Kronen.)

Data	Goud	Zilver	Tegoed in het buiten- land	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
31 Mei 1926..	209,2	15,1	51,8	281,2	400,1	28,6
29 April 1926..	209,2	15,0	42,4	304,8	411,0	26,4
31 Mrt. 1926..	209,2	15,5	55,8	271,4	411,3	36,2
31 Mei 1925..	209,5	20,5	37,8	405,4	467,3	35,1
31 Mei 1924..	209,6	16,2	21,7	479,9	481,0	69,3
30 Juni 1914..	75,6	6,6	19,8	95,6	159,8	4,8

V. BANK VAN SPANJE.

(In miljoenen Peseta's.)

Data	Goud	Zilver	Staats- fond- sen 1)	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rekg. Crt.	
						Partic.	Staat
19 Juni '26	2.539	671	589	2.428	4.329	1.072	571
12 " '26	2.537	669	589	2.409	4.342	1.066	576
5 " '26	2.537	668	589	2.459	4.363	1.075	599
29 Mei '26	2.537	671	589	2.425	4.323	1.079	606
22 " '26	2.537	667	589	2.379	4.349	1.078	577
14 " '26	2.537	662	589	2.438	4.388	1.054	568
8 " '26	2.537	663	589	2.473	4.400	1.043	600
1 " '26	2.537	668	589	2.478	4.354	1.051	627
24 April '26	2.537	667	589	2.447	4.336	1.049	631
17 " '26	2.537	664	589	6.247	4.357	1.038	608
10 " '26	2.537	663	589	2.628	4.397	1.103	661
3 " '26	2.537	666	589	2.219	4.359	1.132	288
20 Juni '25	2.537	654	590	2.337	4.258	1.025	640
21 Juni '24	2.534	658	592	2.137	4.346	943	425
24 Juli '14	543,5	726,8	494,4	783,8	1919,0	497,9	

1) Ten bedrage van 344 miljoen, plus voorschot in rek.-crt. aan de schatk.

VI. ZWITSERSCHE NATIONALE BANK.

(In miljoenen Francs.)

Data	Goud	Zilver	Tegoed in het buiten- land	Dis- conto's en Beleen.	Circu- latie	Rek. Crt.
23 Juni 1926..	419,4	89,2	12,5	346,2	728,1	129,2
15 " 1926..	419,2	88,8	12,5	345,1	731,4	134,1
7 " 1926..	419,0	88,4	12,8	350,2	755,9	104,0
31 Mei 1926..	418,9	88,8	15,0	346,2	780,8	85,2
22 " 1926..	418,9	89,2	14,4	342,0	741,8	114,3
15 " 1926..	418,6	88,7	16,9	348,8	750,5	127,1
7 " 1926..	418,5	88,6	24,3	349,8	768,3	150,8
30 April 1926..	418,3	89,1	18,7	351,3	797,2	80,2
23 " 1926..	418,2	89,8	23,3	314,4	737,8	97,4
15 " 1926..	418,0	92,3	23,1	314,2	749,1	100,7
7 " 1926..	417,8	91,8	31,0	319,3	783,6	72,9
31 Maart 1926..	417,6	92,0	32,9	338,9	808,0	69,5
23 Juni 1925..	482,2	90,1	19,0	312,0	763,9	131,6
23 Juni 1924..	513,5	100,5	37,1	259,3	814,7	96,7
23 Juli 1914..	180,1	18,9	—	107,8	267,9	105,2

VII. OOSTENRIJKSCHE NATIONALE BANK.

(Voornaamste posten in miljoenen Schillingen.) 1)

Data	Goud ¹⁾	Vreemd geld, devie- zenen tegd. ijh. buit.l. 2)	Andere edel- valuta 3)	Dis- conto's en Beleen.	Voor- schot afd. Staat	Circu- latie	Rek. Crt.
15 Juni '26	18,3	479,9	77,3	71,3	182,8	752,1	79,3
7 " '26	18,3	484,9	75,6	79,0	183,1	787,8	54,5
31 Mei '26	18,3	495,1	72,8	89,4	183,1	820,3	39,9
23 " '26	18,3	491,4	64,9	72,5	183,1	744,3	87,6
15 " '26	18,3	489,8	60,4	74,9	183,2	759,1	69,1
7 " '26	14,8	493,2	59,5	84,9	183,2	787,9	49,4
30 Apr. '26	14,8	500,1	57,7	99,3	183,3	829,7	27,0
23 " '26	14,8	486,0	57,0	74,0	183,3	730,0	86,8
15 " '26	14,8	485,8	59,7	79,4	183,4	749,4	75,0
7 " '26	14,8	491,9	58,1	86,0	183,4	790,8	44,4
31 Mrt. '26	14,8	491,6	58,5	92,7	183,5	816,1	26,0
15 Juni '25	11,3	382,6	129,2	85,0	208,6	758,2	52,2
15 Juni '24	10,8	308,4	—	270,9	225,9	721,8	76,6

1) 1 Schilling = 0.694 goudkronen = 10.000 papierkronen.

2) Als dekking der circulatie en saldi in rekg. crt. geldende, volgens art. 85 der Statuten.

3) Tot dusverre slechts kostdeviezen in \$ en £. Tot einde 1924 werden deze onder „Vreemd geld enz.“ opgevoerd. Zie pag. 236 in het No. van 18 Maart 1925.

VIII. NATIONALE BANK VAN HONGARIJE.

(In miljoenen Pengö's. 1 Pengö = 12.500 Kr.)

Data	Goud	Vreemd geld, deviezen tegoed in het buitl. 1)	Binnenl. wissels, ceelen en effecten	Voor- schot aan den Staat	Circu- latie	Rekg.- Courant	
						Staat	Partic.
15 Juni '26	116	122	151	152	362	197	10
7 " '26	111	128	161	152	374	194	13
31 Mei '26	111	129	175	152	388	188	16
23 " '26	108	121	148	152	348	202	12
15 " '26	102	131	151	152	372	190	10
7 " '26	94	147	162	152	393	181	13
30 April '26	89	153	168	152	411	174	10
23 " '26	85	145	139	154	340	201	16
15 " '26	85	144	136	154	344	194	15
7 " '26	85	149	139	154	366	184	13
31 Maart '26	85	154	139	154	380	178	12
15 Juni '25	51	173	106	157	336	178	21

1) Als dekking van biljetten en saldi in rekg.-courant geldende, volgens art. 85 der statuten.

IX. TSJECHOSLOWAAKSCHE NATIONALE BANK.

(In miljoenen Tsjechoslow. Kronen.)

Data	Vorde- ring op den Staat	Goud en Zilver	Vreemd geld en tegoed in het buitl.	Dis- conto's en beleen- ningen	Circu- latie	Rek. Crt.
7 Juni 1926	4.913	1.058	1.251	177	6.771	1.126
31 Mei 1926	4.923	1.058	1.263	176	6.930	940
23 " 1926	4.926	1.060	1.229	181	6.434	1.457
15 " 1926	4.934	1.060	1.237	194	6.554	1.392
7 " 1926	4.945	1.072	1.205	203	6.786	1.152
30 April 1926	4.952	1.072	1.177	203	7.024	886
23 " 1926	4.959	1.072	1.192	233	6.402	1.570
15 " 1926	4.962	1.075	1.181	258	6.548	1.464
7 " 1926	4.962	1.074	1.187	282	6.865	1.179
1 " 1926	4.965	1.074	1.203	281	7.147	933
7 Juni 1925	5.408	1.031	566	1.300	7.277	601
7 Juni 1924	10.100*	1.046	678	2.085	7.882	4.809

*) Vorderingen op de O.-Hong. Bank, in liq.: Bankbiljetten, rekening-crt. saldi en schatplichtigheden.

X. ZUIDAFRIKAANSE RESERVEBANK.

(Voornaamste posten in duizenden Ponden.)

Data	Goud en Goud- cert.	Dis- conto's en beleen	Waar- aan Reg- papier	Circu- latie	Rek. Crt.	Alge- meen Dekkings perc. 1)
29 Mei 1926..	7.610	6.272	1.339	8.176	5.076	56,4
22 " 1926..	7.308	6.014	1.384	7.352	5.222	57,0
15 " 1926..	7.858	6.257	1.424	7.296	5.758	59,1
8 " 1926..	8.715	4.356	1.154	7.605	5.399	65,8
1 " 1926..	9.610	5.400	2.129	8.143	5.481	69,3
24 April 1926..	9.441	5.355	2.063	7.344	5.801	70,5
17 " 1926..	9.485	5.456	1.959	7.360	5.768	70,9
10 " 1926..	8.618	5.788	1.932	7.755	5.504	63,5
3 " 1926..	8.278	6.430	1.927	8.190	5.682	58,6
27 Maart 1926..	7.751	6.515	1.969	7.526	6.176	55,9
20 " 1926..	8.433	6.755	2.146	7.217	6.781	59,5
13 " 1926..	8.396	6.924	2.074	7.428	7.363	56,1
6 " 1926..	8.311	7.538	2.094	7.825	7.284	54,4
27 Febr. 1926..	8.116	7.412	2.094	8.194	7.121	52,4
30 Mei 1925..	14.739	3.122	250	10.566	5.765	85,5
31 Mei 1924..	10.652	4.708	1.460	10.873	5.672	64,6

*) Verhouding goud, goudcert. en pasmunt tegenover opeisbare schulden: bankbiljetten en deposito's.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 28 Juni 1926.

Het opmerkelijke van de achter ons liggende berichtsperiode is, in internationaal opzicht, wel de zeer opgewekte stemming van de beurs te Berlijn geweest. Weken achtereen duurt thans reeds, behoudens enkele onderbrekingen de kooplust. Zij wordt in de hand gewerkt door de ruime geldmarkt, in verband waarmee zelfs reeds verwachtingen voor een hernieuwde verlaging van het disconto der Rijksbank worden gekoesterd. Het is echter moeilijk te zeggen, of alleen deze omstandigheid in aanmerking moet worden genomen bij een beoordeeling van de Duitse fondsenmarkt. Ongetwijfeld doen ook andere feiten hun uitwerking gevoelen, zooals de kapitaalvlucht uit landen met een verzwakte valuta, de nog steeds aantrekkelijke rendementen, welke verschillende fondsen aantoonen, indien men tenminste een vergelijking trekt met andere landen, enz. In

ieder geval hebben vrijwel alle rubrieken van de effectenbeurs de vruchten kunnen plukken van de gereleveerde tendens. Vooral in den aanvang van de berichtswEEK bleek de kooplust groot te zijn. Allerlei papieren, zooals Siemens & Halske, Loewe Maschinenfabriken, bankaandeelen, scheepvaartfondsen, e.d. konden hun koerspeil aanmerkelijk opdrijven. Na enkele dagen is hierin een kentering gekomen, deels als gevolg van winstnemingen, deels in verband met contramineaanvallen, welke laatste vooral in de hand werden gewerkt door den minder gunstigen stand van de handelsbalans van de afgelopen maand. Lang heeft de depressie echter niet geduurd; het slot is opnieuw vast geworden.

Te Londen zijn de omzetten van iets meer beteekenis geworden, dan in de laatste weken het geval is geweest. De lange duur van de steenkoolstaking heeft weliswaar de oogen niet doen sluiten voor de nadeelen, hieraan verbonden, doch aan den anderen kant heeft in vele kringen van belanghebbenden een gevoel van berusting de overhand gekregen, waardoor de fondsenmarkt met iets grooter vertrouwen tegemoet wordt getreden. Britsche staatsfondsen hebben echter een uitzondering gemaakt; hier waren fractionele verliezen op te merken. Daarentegen bleken koloniale papieren goed te zijn gevraagd, terwijl er steun kon worden geconstateerd voor binnenlandsche spoorwegaandeelen. Op den voorgrond stonden rubber- en kunstzijde-aandeelen, welke na eenige ups-and-downs op een lager niveau zijn gekomen. Een gunstig symptoom was het succes van de nieuwe emissies, welke in de berichtswEEK ter inschrijving aan het publiek zijn aangeboden.

Van de markt te Parijs valt weinig vermeldenswaardigs mede te deelen. Het verloop is daar ter plaatse volkomen beheerscht — zooals trouwens in de laatste maanden steeds het geval is geweest — door de fluctuaties van de buitenlandsche betaalmiddelen. Het nieuwe ministerie is door de beurs niet al te optimistisch ontvangen, zoodat de voorspellingen omtrent de krachtige maatregelen, welke tot steun van den franc genomen zullen worden, met eenigen twijfel begroet zijn.

Te New York is de rijzing onderbroken door winstnemingen, doch de ondergrond is desniettemin vast gebleven, in het bijzonder voor spoorwegaandeelen. Vermoedelijk is de iets zwakkere stemming te voorschijn geroepen door de stroevare houding van de geldmarkt, welke voornamelijk in de noteringen voor „call-money” uiting heeft gevonden. Ter beurze neemt men echter aan, dat deze houding als voorbijgaand dient te worden beschouwd en in verband moet worden gebracht met de eischen van de naderende maandwisseling. Wat de industriële bedrijvigheid aangaat, is er eenige toeneming van de aankopen van staal opgemerkt; over het algemeen schijnt men in bankierskringen van meening te zijn, dat er een lichte algemeene verbetering van den toestand in handel en nijverheid is getreden.

Ten onzent heeft de markt geen schokkende momenten te zien gegeven. De *beleggingsmarkt* is doorgaans vast geweest, hoewel het leeuwendeel der belangstelling gereserveerd is gebleven voor de nieuwe Indische leening. Na een aanvankelijk zeer willige stemming heeft de koers tegen het einde der berichtswEEK een fractie moeten prijsgeven, doch de notering is toch nog ten volle een half procent boven den koers van uitgifte gebleven. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 106 $\frac{3}{4}$, 106 $\frac{1}{2}$, 106 $\frac{1}{8}$; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 99 $\frac{3}{4}$, 100; 7 pCt. Ned.-Indië: 100 $\frac{1}{4}$, 100 $\frac{1}{8}$, 100 $\frac{1}{16}$; 5 pCt. Mexico: 141 $\frac{1}{32}$, 157 $\frac{1}{32}$, 14 $\frac{1}{4}$; 5 pCt. Mexico Goud 1899: £ 20—100, 52 $\frac{1}{2}$, 53, 51 $\frac{1}{4}$; 8 pCt. Sao Paulo: 105 $\frac{1}{2}$, 105 $\frac{1}{8}$, 105 $\frac{1}{4}$.

De *rubbermarkt* heeft een ongeanimeerde tendens getoond. Weliswaar bleef de notering van het product te New York en te Londen vrijwel stationnair, doch de beschouwingen omtrent de naaste toekomst zijn niet van dien aard geweest, om groote kooplust uit te lokken. Dit is gepaard gegaan met een toeneming van de voorraden te Londen, ook in de berichtperiode en hoewel een dergelijke toeneming door de beurs niet als verontrustend werd opgevat, kon zij er toch niet toe bijdragen het lichte aanbod gemakkelijk te doen absorbeeren. Amsterdam Rubber: 328 $\frac{1}{16}$, 322 $\frac{1}{2}$, 322 $\frac{1}{8}$; Deli Batavia: 249, 241 $\frac{1}{4}$, 239 $\frac{1}{2}$; Hessa Rubber: 448, 450, 437 $\frac{1}{4}$, 436 $\frac{1}{2}$; Indische Rubber: 388 $\frac{1}{4}$, 384, 374; Java Caoutchouc: 187, 183, 184 $\frac{1}{2}$; Kali Telepak: 348, 336 $\frac{1}{2}$, 339; Ned. Ind. Rubber en Koffie: 349, 347, 350; Rotterdam Tapanoeli: 172, 166, 169 $\frac{1}{2}$; Serbadjadi: 338, 330 $\frac{1}{8}$, 325; Sumatra Caoutchouc: 318, 313, 310; Sumatra Rubber: 359, 370, 364 $\frac{1}{2}$, 358 $\frac{1}{2}$; Verg. Indische Cultuur Ondernemingen: 181 $\frac{1}{8}$, 175 $\frac{1}{4}$, 173 $\frac{1}{8}$; Wai Sumatra Rubber: 288 $\frac{1}{2}$, 290, 281.

De afdeling voor *suikeraandeelen* is over het algemeen kalm geweest, ondanks de vaak vrij heitige schommelingen in den prijs van Cubasuiker, welke voor onze markt als

regel den toon aangeeft. Een uitzondering echter hebben aandeelen Handelsvereniging „Amsterdam” gevormd. Hier kon het koerspeil zich gedurende het grootste deel van de berichtswEEK goed handhaven, hoewel de omzetten zeer gering zijn geworden. Op den laatsten dag echter ontwikkelde zich zoo ruime belangstelling voor dit fonds, dat een koersstijging van bijna twintig procent werd bereikt. Het vooruitzicht op een spoedige détacheering van slotdividend en claim heeft een stimuleerende uitwerking gehad en het materiaal, dat ter beschikking stond, was zoo klein van omvang, dat de vraag slechts tot aanmerkelijk hogere koersen kon worden bevredigd. Cultuur Mij. der Vorstlanden: 158 $\frac{1}{4}$, 157 $\frac{1}{8}$, 157 $\frac{1}{2}$; Handels Verg. Amsterdam: 683, 678 $\frac{1}{8}$, 700; Java Cultuur Mij.: 325, 324, 329 $\frac{1}{2}$; Krian: 122 $\frac{1}{4}$, 123, 124; Moorman: 388, 387; Ned. Ind. Suiker Unie: 209, 206 $\frac{1}{2}$, 208 $\frac{1}{2}$; Pagottan: 266, 264, 267; Poerworedjo: 106 $\frac{1}{4}$, 105 $\frac{1}{2}$, 109; Tjepper: 606 (ex div.) 610, 600; Watotoelis Poppoh: 665, 670, 677, 681.

Tabaks-aandeelen hebben weinig belangstelling ontmoet. Bij zeer kleinen handel bleven de fluctuaties tot een minimum beperkt. Nu de voorjaarsinschrijvingen tot het verleden behooren, is er geen bepaalde drijfveer, welke tot aankopen of verkoopen zou kunnen leiden. Voorbijgaand hebben de berichten omtrent den stand van de nieuwe oogsten als zoodanig gefungeerd, doch deze berichten schijnen thans reeds voldoende in de koersen te zijn verdisconteerd. Arendsburg: 531 $\frac{1}{4}$, 526, 523, 528; Besoeki Tabak: 226, 232, 229; Deli Batavia: 406 $\frac{1}{4}$, 402 $\frac{1}{4}$, 400 $\frac{1}{4}$; Deli Mij: 421 $\frac{1}{4}$, 418 $\frac{1}{4}$, 422 $\frac{1}{8}$; de Oostkust: 195, 191 $\frac{1}{4}$, 189; Senembah Mij.: 387, 379, 382.

Ook de *petroleumafdeeling* is tamelijk gelijkmatig gebleven. De tendens voor aandeelen Kon. Petr. Maatschappij is langzamerhand echter iets beter geworden, vermoedelijk ook in verband met het vooruitzicht op de spoedige betaling van het slotdividend. In aandeelen Perlak Petroleum Maatschappij is slechts weinig omgegaan, evenals in aandeelen Peudawa, welke echter beide hun koerspeil hebben kunnen handhaven. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 380, 385; Kon. Petr. Mij.: 400, 396 $\frac{1}{2}$, 402 $\frac{1}{4}$; Perlak Petroleum: 83 $\frac{1}{4}$, 87 $\frac{1}{4}$, 85 $\frac{1}{4}$; Peudawa: 43 $\frac{1}{4}$, 41, 40 $\frac{1}{8}$.

De *scheepvaartmarkt* heeft de belangstelling, welke een oogenschijnlijk op deze markt was geconcentreerd, niet kunnen behouden. Voorbijgaand werden er enkele kooporders uitgevoerd, in hoofdzaak in verband met berichten, volgens welke er nogal vraag naar kolenschepen zou bestaan, doch al spoedig bleek het, dat de beurs hiervan geen diepgaande verbetering van de vrachtenmarkt verwachtte. Dientengevolge zijn de meeste koersen weer tot hun oude peil achteruitgelopen. Holland Amerika Lijn: 47 $\frac{1}{2}$, 49, 45 $\frac{1}{8}$; Java China-Japan Lijn: 114 $\frac{1}{4}$, 115 $\frac{1}{2}$, 112 $\frac{1}{4}$, 113 $\frac{1}{4}$; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 89 $\frac{1}{2}$, 90 $\frac{1}{4}$, 89 $\frac{1}{2}$; Kon. Paketvaart Mij.: 204, 207, 203; Ned. Ind. Scheepvaart Unie: 165 $\frac{1}{8}$, 168 $\frac{1}{4}$, 168 $\frac{1}{2}$; Stoomvaart Mij. Nederland: 164 $\frac{1}{4}$, 167.

De afdeling voor *binnenlandsche industriële aandeelen* was voor de vooraanstaande soorten, zooals kunstzijde-aandeelen en Jurgenspapieren, niet zeer geanimeerd gestemd. Er viel voor deze fondsen een dalende tendens op te merken, welke overigens ook het kenmerk is geweest van de meeste andere soorten uit deze afdeling. Een uitzondering vormden aandeelen Vereenigde Blikfabrieken, waarvoor op sommige dagen omvangrijke vraag is ontstaan. Centrale Suiker Mij.: 118, 118 $\frac{1}{4}$, 119. Hollandsche Kunstzijde Ind.: 115, 111 $\frac{1}{2}$, 107 $\frac{1}{2}$; Jurgens: 176 $\frac{1}{4}$, 174, 173 $\frac{1}{4}$; Maekubee: 144 $\frac{1}{4}$, 138, 135 $\frac{1}{2}$; Ned. Kunstzijde fabriek: 348, 333 $\frac{1}{4}$, 329 $\frac{1}{4}$; Philips Gloeilampenfabriek: 354, 346 $\frac{1}{2}$, 342 $\frac{1}{4}$; Vereenigde Blikfabrieken: 130, 130 $\frac{1}{2}$, 135.

De markt voor *bankaandeelen* was vast, doch zonder noemenswaardige koersverschillen. Amsterdamsche Bank: 159 $\frac{1}{2}$, 158 $\frac{1}{4}$, 160; Incasso Bank: 112, 114 $\frac{1}{2}$, 115; Javasche Bank: 350; Koloniale Bank: 199 $\frac{1}{4}$, 180 (ex div.), 183; Ned. Ind. Handelsbank: 167 $\frac{1}{4}$, 158 $\frac{1}{2}$ (ex div.), 157 $\frac{1}{8}$, 159; Ned. Handel Mij.: 147 $\frac{1}{4}$, 146 $\frac{1}{2}$, 147; Rotterdamsche Bankvereniging: 69 $\frac{1}{4}$, 68 $\frac{1}{4}$, 69 $\frac{1}{4}$; Twentsche Bank: 133.

Mijnaandeelen bleken voor de voornaamste soorten of te zijn aangeboden, of zonder belangstelling van zoodanigen aard, dat zij een koersstijging konden aantoonen. Alg. Explo- ratie Mij.: 99, 94 $\frac{1}{2}$, 93; Redjang Lebong: 220, 215, 216 $\frac{1}{2}$; Singkep Tin: 308, 309, 319 $\frac{1}{4}$.

De *Amerikaansche afdeling* was doorgaans vast, onder den invloed van de aanwijzingen uit Wallstreet. Anaconda Copper: 96 $\frac{1}{4}$, 94 $\frac{1}{8}$, 94 $\frac{1}{8}$; Studebaker: 53 $\frac{1}{8}$, 53 $\frac{1}{2}$, 53; United States Steel Corp.: 139 $\frac{1}{2}$, 138 $\frac{1}{4}$, 138 $\frac{1}{16}$; Atchison Topeca: 136 $\frac{1}{16}$, 137 $\frac{1}{4}$; Erie: 35, 36 $\frac{1}{8}$, 35 $\frac{1}{16}$; Missouri, Kansas & Texas: 37 $\frac{1}{8}$, 38 $\frac{1}{8}$; Union Pacific: 155, 156, 157 $\frac{1}{4}$; Wabash Railway: 49 $\frac{1}{32}$, 47 $\frac{1}{8}$, 47 $\frac{1}{8}$.

De *geldmarkt* is iets stroever geworden, als gevolg van de naderende maandwisseling; prolongatie varieerde tusschen 2 $\frac{1}{4}$ pCt. en 3 $\frac{1}{8}$ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

29 Juni 1926.

Evenals reeds aan het einde der vorige week heeft de tarwemarkt ook deze week sterk onder den indruk verkeerd van de veel verbeterde oogst- en weerberichten uit Noord-Amerika. Het voornaamste was wel, dat in het Noordwesten der Vereenigde Staten de zomertarwe zeer geprofiteerd heeft van regenval, zoodat die er nu lang niet zoo slecht voor staat als kort geleden het geval was en in sommige streken de vooruitzichten zelfs zeer goed zijn. Daarbij zijn de oogstresultaten der wintertarwe tot nog toe uitstekend en in Nebraska en het Noorden van Kansas, waar het oogenblik voor het oogsten nog niet gekomen was, heeft het weder geregend en hiervan is een gunstige invloed op het gewas uitgegaan en algemeen wordt nu in de Vereenigde Staten aangenomen, dat de oogst der wintertarwe lang niet zal tegenvallen. Ook de streken der zachte wintertarwe ten Oosten van den Mississippi hebben de laatste weken goed weder gehad. Uitstekend blijven de berichten uit Canada. Ook deze week heeft het daar weder geregend en daar bovendien de in de Prairieprovincie met tarwe bezaaide oppervlakte grooter is dan in het vorige jaar wordt zelfs gedacht aan de mogelijkheid, dat de oogst vrij wat grooter zal zijn dan in 1925. Daarbij kwam dan nog, dat in Centraal- en West-Europa het weder eindelijk wat beter is geworden. In Duitschland heeft het nog wel geregend, doch zoo slecht als in de vorige weken was het weder niet en uit verschillende gedeelten van Duitschland wordt bericht, dat de regen slechts weinig schade heeft gedaan, afgezien van locale schade door overstromingen, dat verder het graan er goed bijstaat en hier en daar zelfs een zeer goede oogst mag worden verwacht, al zal die dan ook wat later beschikbaar zijn dan anders. In Frankrijk was eveneens het weder warmer met minder regen en uit verschillende belangrijke Fransche graanstreken verneemt men, dat de oogst daar slechts weinig heeft geleden. Voorloopig wordt de opbrengst van den Franschen tarweoogst aanzienlijk beneden die van het vorige jaar geraamd. Ook in Engeland evenals in Nederland en België was het weder deze week beter. De Donaulanden echter klagen over nieuwen zwaren regenval, zoodat men in Hongarije weder bang is voor roestschade. In Roemenië zijn de vooruitzichten echter nog altijd uitstekend. Uit Rusland luiden de berichten nu gunstiger dan kort geleden. Aan de droogte in Centraal-Rusland is tijdig een einde gekomen, zoodat nu overal het wintergraan er zeer goed voorstaat, terwijl het zomergraan van regenval heeft geprofiteerd. Ook hoort men uit Rusland, dat, nu de nieuwe oogst er zoo goed voorstaat, meer graan van den ouden oogst wordt aangeboden en dat gedurende het restant van dit seizoen nog flinke verschepingen zullen plaats vinden. Het is in overeenstemming met het laatste bericht, dat deze week flinke hoeveelheden tarwe, maïs en gerst uit Zuid-Rusland zijn verscheept. Het is onder deze omstandigheden niet te verwonderen, dat de tarwemarkten in de Vereenigde Staten en Canada in den loop dezer week verdere

prijzverlaging hebben ondergaan. Onder den indruk van het vroege aanbod van nieuwe wintertarwe was vooral de Juni-termijn te Chicago flauw. Dringend wordt wintertarwe van den nieuwen oogst aangeboden en tot dalende prijzen kwamen daarin vrij geregeld zaken tot stand, waarbij Duitschland het sterkst als koper optrad en ook Engeland dagelijks zaken deed. Tot bijna 15 pCt. beneden den tegenwoordigen prijs werd aan de Engelsche markt zelfs een lading Manitoba-tarwe op October/November aflading verhandeld. De aanzienlijke vraag uit Duitschland naar nieuwe Amerikaanse wintertarwe ter verscheping in Juli en tot zekere hoogte ook in Augustus hangt samen met de waarschijnlijkke verhooging der Duitsche invoerrechten in het begin van den herfst. Over den datum, waarop die verhooging zal plaats vinden, evenals trouwens over het feit, of op eene verhooging met zekerheid kan worden gerekend, bestaat echter nog groote onzekerheid. Mocht de verhooging eerst laat plaats vinden dan vallen ook verder groote zaken in nieuwe Amerikaanse tarwe naar Duitschland te verwachten. Voor spoedige tarwe is in de Europeesche invoerlanden de vraag deze week sterk verminderd. Zij had in de eerste helft van Juni haar grooten omvang vooral verkregen wegens de slechte verwachtingen van den Europeeschen oogst en het vooruitzicht, dat deze zeer laat zou binnenkomen. Nu echter het weder in Europa weder iets verbetert en zeer veel tarwe uit de uitvoerlanden is verscheept, terwijl tevens de nieuwe Amerikaanse wintertarwe spoedige ter verscheping komt dan men gedacht had, schijnt voorloopig de voorziening der invoerlanden zeer voldoende verzekerd, en het is zelfs de vraag of de groote verschepingen der laatste weken de behoefte niet zullen overtreffen. In Duitschland is de kooplust voorloopig weder sterk verminderd en ook in Engeland kwamen minder zaken voor. Over het geheel bevindt de tarwemarkt zich weder in een vrij lusteloze stemming en ook de zaken naar Frankrijk hebben nog geen omvang van beteekenis aangenomen. Behalve in de reeds genoemde landen zijn ook in Italië de vooruitzichten nu wat beter dan in het begin van Juni werd gemeld. In het vorige jaar bedroeg de opbrengst van den Italiaanschen tarwe-oogst ongeveer 29 miljoen quarters en onlangs werd de opbrengst van dit jaar niet hooger geraamd dan 25 miljoen. Men hoort nu echter reeds weder spreken over een opbrengst van den oogst van 27½ miljoen qrs. In Australië en Argentinië zijn de vooruitzichten voor den nieuwen oogst bij voortdurend uitstekend. De verdere ontwikkeling der oogsten zal voor Europa van zeer groote beteekenis zijn, omdat de Canadeesche tarwepool waarschijnlijk in het komend seizoen weder zeer machtig zal zijn, want reeds staat vast, dat 60 pCt. van den oogst door haar handen zal gaan. Ruim aanbod van tarwe uit de uitvoerlanden van het Zuidelijk halfrond zou de macht van de Canadeesche tarwepool aanzienlijk kunnen beperken. Gedurende de laatste dagen is te Winnipeg de prijsverlaging voor tarwe wat tot staan gekomen. Het minst was dat nog het geval voor den Juli-termijn, die het sterkst beïnvloed wordt door de flauwe markt in Chicago en de gebrekkige Europeesche vraag. Op

Noteeringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Juli	Maïs Juli	Haver Juli	Tarwe Juli	Maïs Juli	Lijnzaad Juli
26 Juni '26	133 ³ / ₈	69 ¹ / ₈	38 ⁵ / ₈	13,15	6,70	17,05
19 " '26	139 ¹ / ₈	70 ¹ / ₈	41 ¹ / ₈ ¹⁾	13,50	6,90	16,95
26 Juni '25	151 ⁵ / ₈	103 ¹ / ₈	46 ¹ / ₈	13,55	8,85	20,15
26 Juni '24	116	95 ⁷ / ₈	53 ³ / ₈	13,20	8,15	21,95
26 Juni '23	102 ⁵ / ₈	83 ³ / ₈	41 ¹ / ₈	11,25	8,35	21,85
20 Juli '14	82	56 ⁵ / ₈	36 ³ / ₈	9,40	5,38	13,70

1) per Mei.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	28 Juni 1926	21 Juni 1926	29 Juni 1925
Tarwe (Manitoba III) .. ¹	15,75	16,25	* 16,—
Rogge (No. 2 Western) .. ¹	11,25	11,30	12,65
Maïs (La Plata)	168,—	170,—	225,—
Gerst (48 lb. malting) ... ²	195,—	202,—	254,—
Haver (Canada 3)	10,85	10,90	12,50
Lijnkoeken (Noord-Amerika van La Plata-zaad) .. ¹	12,10	12,20	13,50
Lijnzaad (La Plata)	367,—	370,—	443,—

1) per 100 KG. 2) per 2000 KG. 3) per 1960 KG. * No. 2 Hard/Red Winter Wheat.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	20/26 Juni 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	20/26 Juni 1926	Sedert 1 Jan. 1926	Overeenk. tijdvak 1925	1926	1925
Tarwe	42.510	651.787	528.155	—	7.568	9.498	659.355	537.653
Rogge	10.686	119.863	110.768	—	596	—	120.459	110.768
Boekweit	417	11.765	15.075	120	705	150	12.470	15.225
Maïs	23.374	429.799	331.377	11.535	49.886	38.670	479.685	370.047
Gerst	8.893	159.550	80.738	1.512	6.815	3.647	166.365	84.385
Haver	3.855	97.074	102.851	—	2.165	150	99.239	103.001
Lijnzaad	5.415	117.622	92.137	6.914	118.263	24.230	235.885	116.367
Lijnkoek	1.395	116.430	106.131	—	—	—	116.430	106.131
Tarwemeel	2.157	23.677	47.117	113	6.546	8.150	30.223	55.267
Andere meelsoorten	340	7.489	3.187	—	—	—	7.489	3.187

28 Juni sloot Chicago voor Juli $6\frac{1}{8}$, September $1\frac{7}{8}$ en December $\frac{7}{8}$ dollarcent per 60 lbs. lager dan op den 21sten. De premie voor Juli boven September is geheel verdwenen. Te Winnipeg is Juli 2 cent gedaald en October sluit onveranderd. De Argentijnsche termijnmarkten zijn eveneens geleidelijk in prijs gedaald en op 28 Juni vond daar een sterke verlaging plaats, zoodat het slot 30 à 55 centavos per 100 KG. lager was dan een week tevoren.

Rogge was deze week stil. Nadat in het begin der week eene aanzienlijke prijsverlaging te Chicago had plaats gevonden, hebben de prijzen zich in Amerika later vrij goed gehandhaafd, in verband met de verwachting, dat de Amerikaanse roggeoogst dit jaar van slechts beperkten omvang zal zijn. Zaken komen in de invoerlanden slechts weinig tot stand.

Voor maïs heeft deze week aanvankelijk de vastere stemming zich vrij goed kunnen handhaven, doch daar de Engelsche vraag verminderde en ook op het vaste land de belangstelling voor maïs niet groot was en vast steeds leed onder de groote hoeveelheden, die naar de invoerlanden onderweg zijn, trad spoedig eene prijsverlaging in. Daartoe werd tevens medegewerkt door eene nieuwe hooge raming van het Argentijnsche uitvoersurplus. Officieel werd dit nu nog aanwezige surplus geschat op 19 millioen quarters, doch van particuliere zijde spreekt men van 22 millioen. De termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario ondergingen dan ook een flinke verlaging en flauw was bovendien de markt in Noord-Amerika. Geruchten over de mogelijkheid van regeeringsmaatregelen ter verhooging van den Noord-Amerikaanschen maïsprijs hadden eerst de stemming te Chicago wat verbeterd, doch toen de Senaat te Washington voorstellen in die richting afwees, ging de kleine verhooging weder verloren. Op 28 Juni volgde echter weder een herstel. Argentinië bleef op dien dag voor maïs flauw met verdere prijsdaling en Buenos Aires en Rosario sloten 25 à 30 centavos lager dan een week tevoren. Beide markten staan nu voor maïs lager dan tot nog toe in dit seizoen was voorgekomen. In de prijzen, welke voor Platamais in Europa worden gevraagd, komt dat echter slechts weinig tot uiting tengevolge van de vaste vrachtenmarkt.

Van den Donau is nu werkelijk veel minder maïs afgeleden dan in de voorafgaande weken, doch er is nog zoo veel Donaumaïs naar de verschillende Europeesche havens onderweg, dat die afname in de verschepingen aan de markt nog geen steun verleende. Daarbij komt, dat uit Rusland meer maïs werd verscheept. De verschepingen van Argentinië waren deze week wat kleiner, doch de voorraden in de Argentijnsche havens namen toe en met zekerheid mag in de eerstvolgende maanden op groote verschepingen worden gerekend. Ofschoon de Argentijnsche verschepers hun prijzen geleidelijk verlaagden, zoowel voor stoomende als voor latere maïs, is zoowel in Engeland als op het vasteland telkens Platamais beneden die prijzen te koop.

Gerst is eveneens in prijs gedaald. De termijnmarkt te Winnipeg onderging voor gerst een flinke verlaging en tot dalende prijzen werd Noord-Amerikaansche gerst op afdaling in de eerstvolgende maanden naar Nederland en Duitschland verhandeld. Ook in Engeland kwamen tot de dalende prijzen wat meer zaken tot stand en ook kocht men daar Noord-Afrikaansche gerst van den nieuwen oogst op spoedige verladung. De gerstooogst in Noord-Afrika is echter dit jaar niet groot. Van Rusland werd veel gerst verscheept, doch van den Donau is het aanbod van gerst van den vorigen oogst vrijwel opgehouden. Geregeld wordt met een niet groot depot nieuwe Donagerst aangeboden, doch tot nog toe worden daarin niet veel zaken gedaan.

Voor haver bestond deze week in Engeland wat meer vraag, doch op het vasteland was dat niet het geval, ondanks flauwe markten in de Vereenigde Staten en Canada. De nieuwe Noord-Amerikaansche haverooogst staat er goed voor, afgezien van eenige minder gunstige berichten uit de vallei van den Ohio. Haver per Juli staat nu te Chicago lager dan tot nog toe in dit seizoen is voorgekomen.

SUIKER.

De suikermarkten in Amerika en Engeland waren over het algemeen prijshoudend gestemd, hoewel prijzen wat terugliepen. Ofschoon de betere weersomstandigheden en de op handen zijnde vruchttoogsten aanleiding geven tot eene toename der consumptie, konden de prijzen zich niet handhaven wegens dringend aanbod van onverkochte partijen Koloniale suikers, welke naar Amerika onderweg of reeds aangekomen waren.

Dit beïnvloedde ook de termijnmarkt te New York, waar prijzen wat afbrokkelden, hetgeen uit ondervolgende cijfers blijkt:

	Sp. C.	Juli	Sept.	Dec.	Jan.
Slot voorafgaande week	4.14	2.42	2.55	2.71	2.74
Opening verslagweek	4.14	2.43	2.56	2.72	2.76
Slot verslagweek	4.11	2.36	2.49	2.66	2.70

De ontvangsten in de Atl. havens der V.S. bedroegen deze week 68.000 tons, de versmeltingen 70.000 tons (tegen 69.000 tons in 1925) en de voorraden 381.000 tons.

Voor prompte Cubasuiker werd de vraagprijs gehouden op 2.7/16 $\frac{1}{2}$ c. & fr. New York.

De Cuba statistiek is als volgt:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 19 Juni	54.379	59.874	29.874
Totaal sedert 1/12 tot 19,6	3.701.103	4.115.989	3.269.873
Werkende fabrieken	8	18	6
Weekexport 19 Juni	73.491	116.464	72.684
Totaal export sedert 1/1 tot 19/6	2.339.781	2.963.091	2.426.625
Totale voorraad 19 Juni	1.361.324	1.152.898	843.198

In Engeland sloot de termijnmarkt deze week op de volgende noteeringen:

Juni	Sh. 13/11 $\frac{1}{4}$	December	Sh. 14/10 $\frac{1}{2}$
Augustus	" 14/2 $\frac{1}{4}$	Maart '27	" 15/3
September	" 14/3 $\frac{1}{4}$	Mei '27	" 15/6

Czarnikow publiceert de zichtbare voorraden met de volgende cijfers:

	1926	1925	1924
	Tons	Tons	Tons
Duitschland 1 Mei	817.000	487.000	642.000
Tsjechoslowakije 1 Juni	447.000	315.000	173.000
Frankrijk 1 Mei	276.000	292.000	110.000
Nederland 1 Mei	165.000	164.000	92.000
België 1 Juni	85.000	113.000	48.000
Polen 1 Juni	118.000	108.000	107.000
Engeland 1 Juni	475.000	333.000	396.000
Europa..	2.383.000	1.812.000	1.568.000
V.S. Atlant. havens 23 Juni	381.000	250.000	224.000
Cuba 19 Juni	1.361.000	1.153.000	843.000
Totaal	4.125.000	3.215.000	2.635.000

Het surplus boven verleden jaar is dus weer wat grooter geworden.

Op Java verkochten de V.I.S.P. verdere kwantiteiten Superieur uit oogst 1926 tot f 10,75 per picol, waartoe daarna op restant condities werd gedaan. Uit oogst 1927 werd aanvankelijk nog tot f 16,75 per 100 K.G. basis Superieur verkocht, waarna de Producenten hunnen prijs met $\frac{1}{4}$ verhoogden en hiertoe verschillende belangrijke partijen van de hand deden. De prijs is thans voor No. 25 &/ hooger f 17.—, voor No. 16 &/ hooger f 15 $\frac{1}{4}$; voor Muscovados f 15.—.

Zooals reeds eerder vermeld is men dit jaar met het snijden van het riet veel later begonnen dan verleden jaar; buitendien is het suikergehalte geringer en het rendement per bouw kleiner. Het rendement tot begin Juni van 52 fabrieken is dan ook ongeveer 15 % minder dan verleden jaar.

Disponibele suiker No. 16 &/ hooger werd in de tweede hand tot f 10 $\frac{1}{4}$ gedaan.

De afschepingen uit de Campagne 1925/26 in vergelijking met die uit de Campagne 1924/25 waren als volgt:

	Mei 1925/ April 1926	Mei 1924/ April 1925	
Holland & Hld.v.o.	22.505	18.395	tons
Engeland	26.302	80.608	"
Frankrijk	31.189	101.021	"
België	9.150	12.420	"
Duitschland	6.210	2.556	"
Noorwegen	1.060	2.423	"
Denemarken	800	—	"
Griekenland	21.413	15.611	"
Turkije	3.849	1.245	"
Rusland & Finland	8.000	33.339	"
Oostzee landen	1.843	—	"
Zwarte Zee landen	15.541	—	"
Zanzibar	350	—	"
Pord Said v.o.	106.128	122.230	"
Singapore	88.595	81.408	"
China	202.092	83.885	"
Saigon	1.347	—	"
Hongkong	186.693	314.549	"
Japan & Formosa	491.045	339.843	"
Wladiwostok	1.501	—	"
Dairen	2.201	—	"
Britsch Indië	769.028	558.242	"
Nieuw Zeeland	40	6.963	"
Siam	41.502	19.277	"
Penang	20.035	17.014	"
Sandakan	129	—	"
Arabië	3.834	3.561	"
Italië	—	4.317	"

Zweden	—	10 tons
Portugal	4.197	„
Servië	—	890 „
Egypte	—	6.652 „
Suez	—	6.000 „
Amerika Oostkust	—	775 „
„ Westkust	—	21.897 „
Australië	—	3.182 „
Philippijnen	—	30 „

2.062.382 1.862.540 tons

Hier te lande opende de markt prijshoudend op ongeveer f 16¹/₈ voor Juni, f 16¹/₄ voor Aug., f 17¹/₈ voor Dec. en f 17¹/₈ voor Maart (alles vergeefs geboden). Na eenige niet noemenswaardige fluctuaties sloot de markt op dezelfde prijzen met houders f ¹/₈ hooger.

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per Aug.	Londen			New York 96 ^o Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java's f.o.b. per Juni	Cuba's 96 ^o c.f. Juli/Aug.	
	kristalsuiker basis 99 ^o	Sh.	Sh.	Sh.	\$ cts.
28 Juni '26	f 16 ¹³ / ₁₆	33/-	15/1 ¹ / ₂	11/7 ¹ / ₂	4,08
14 „ '26	„ 16 ⁵ / ₈	33/3	15/3	11/4 ¹ / ₂	4,13
28 Juni '25	„ 18 ³ / ₄	35/3	14/9	12/3	4,27
28 Juni '24	„ 25 ⁹ / ₁₆	42/-	22/-	19/6	5,34
	ruwsuiker basis 88 ^o				
4 Juli '14	f 11 ¹³ / ₃₂	18/-	—	—	3,26
	basis 99 ^o				
	f 14 ¹³ / ₃₂ ¹				

¹) Het verschil tusschen ruwsuiker 88° en krist.suik. 99° is aan te nemen op f 3 p. 100 KG.

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.

(Middling Uplands.)

	25 Juni 1926	18 Juni 1926	11 Juni 1926	25 Juni 1925	25 Juni 1924
New York voor Middling ...	18,55 c	18,35 c	18,15 c	24,— c	30,15 c
New Orleans voor Middling	17,61 c	17,37 c	17,07 c	23,50 c	29,40 c
Liverpool voor Middling ...	9,56 d	9,61 d	9,92 d	13,53 d	17,11d*)

*) Voor fully middling ouden Standaard.

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaansche havens. (In duizendtallen balen).

	1 Aug. '25 tot 18 Juni '26	Overeenkomstige periode	
		1924/25	1923/24
Ontvangsten Gulf-Havens.	9566	9344	6731
„ Atlant.Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	2219	2502	1639
„ „ t Vasteland etc.	4414	4591	3288
„ „ Japan	1165	889	579

Voorraden.

(In duizendtallen balen).

	18 Juni '26	Overeenkomstig tijdstip	
		1925	1924
Amerik. havens	732	396	318
Binnenland	1075	245	275
New York	46	131	55
New Orleans	215	108	94
Liverpool	517	503	211

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 23 Juni 1926.

Prijzen van Amerikaansche katoen zijn de afgelopen week weinig veranderd. De vooruitzichten van den nieuwen oogst zijn gunstig en indien in de eerstkomende weken het weer goed blijft, kunnen wij een flinken oogst verwachten. Het eerste Bureau-rapport over den nieuwen oogst wordt in het begin van de volgende maand gepubliceerd en over het algemeen is de toon der markt bearish. De ontvangsten in de havens bedragen thans bijna een kwart miljoen balen meer dan verleden jaar, doch Groot-Brittannië heeft bijna 300.000 balen minder afgenomen. Ook de Egyptische oogst maakt goeden voortgang en men voorspelt een grooten oogst. De ontvangsten in Alexandrië en ook voorraden daar ter plaatse zijn heel wat grooter dan het vorig seizoen. De prijs van F. G. F. Sakel Spot blijft vrij vast.

Spinners van Amerikaansche garens rapporteeren weinig vraag en verkoopen beperken zich algemeen tot kleine hoeveelheden. Er bestaat een goede vraag van Rusland; enkele flinke posten in grove en medium bundles zijn sedert ons laatste rapport voor deze markt afgesloten. Er is geen verbetering in de vraag naar Egyptische garens. Verkoopen zijn gering en de winstmarge van spinners wordt kleiner. Gelukkig schijnen enkele producenten, zoowel van enkele als getwijnde garens nog flink wat orders te boek te hebben, zoodat zij met verkoopen geen haast hebben, ook al in verband met de verminderde productie ten gevolge van de kolencrisis. Zaken beperken zich voornamelijk tot kleine hoeveelheden, doch er liepen gisteren geruchten, dat er een flinke post in voilegaren was afgesloten tot aanmerkelijk beneden kostprijs. Algemeen gesproken wordt de situatie door de kolenkwesie beheerscht en totdat wij hiervoor een bevredigende oplossing gevonden hebben, kan men een voortduren van de huidige kalme stemming verwachten.

Ook in de doekmarkt gaat weinig om en de toestand wordt hoe langer hoe moeilijker. Zoodat wij de vorige week reeds schreven is de kwesie van levering van het meeste belang en nu er zoo veel korter gewerkt wordt en met het oog op de talrijke vacaties in de fabriekscentra en de vrees voor verdere kolenbeperkingen, hebben de meeste fabrikanten hunne productie verminderd om in staat te kunnen zijn de reeds geboekte orders op tijd te leveren. Ook hier is dus de kolencrisis de overheerschende factor, terwijl de vooruitzichten van den nieuwen oogst momenteel weinig of geen invloed hebben. Al houden overzeesche koopers zich afzijdig, zoo is er toch geen haast met verkoopen en prijzen blijven vast.

16 Juni 23 Juni. Oost. koersen. 15 Juni 22 Juni
 Liverpoolnoteeringen. T.T.op Br. Indië 1/5¹/₂ 1/5³/₄
 F.G.F. Sakellaridis 16,50 16,40 T.T.op Hongkong 2/2¹/₈ 2/3
 G.F. No. 1 Oomra 6,25 6,25 T.T.op Shanghai ¹) 2/11¹/₂
¹) Feestdag.

KOFFIE.

Het belangrijkste van de afgelopen week was het feit, dat de wisselkoers op Londen in Brazilië op 23 en 24 dezer den stand van 8 d. heeft bereikt, waarna hij wederom eene fractie is gezakt. In de laatste maanden was de koers, die in het midden van April nog op 7 d. genoteerd stond, langzaam regelmatig stijgende geweest en de stand van 8 d. was sedert 1 December 1921 niet bereikt; daarentegen was het laagste cijfer op 7 November 1923 4²¹/₃₂ geweest.

De conservatieve financieele politiek der Braziliaansche Regeering en het onderbrengen van verschillende belangrijke leeningen (enkele dagen geleden werd wederom eene 6¹/₂ pCt. obligatie-leening van \$ 25 Miljoen te New-York aangeboden en onmiddellijk geplaatst) zijn op den loop van den koers van grooten invloed geweest, en al wordt ook van particuliere zijde uit Brazilië gemeld, dat het waarschijnlijk de bedoeling der Regeering zal zijn den stand voorloopig op circa 8 d. te houden en met pogingen, om dien verder op te voeren, nog wat te wachten teneinde den handel aldaar gelegenheid te geven zich daarop in te richten, zoo mag toch met grond worden aangenomen, dat voor de toekomst het plan bestaat den koers verder geleidelijk op hooger peil te brengen. President Bernardes heeft namelijk in Mei van dit jaar in zijn jaarlijksche boodschap aan het Congres medegedeeld, dat het de bedoeling was, den wisselkoers te stabiliseeren boven 7¹/₂ d., maar niet hooger dan 12 d. Daar echter hogere wisselkoers bij onveranderde of in verhouding te weinig stijgende uitvoerprijzen noodzakelijk lagere binnenlandsche Milreisprizen te voorschijn moet roepen en in het gewone dagelijksche leven de hogere waarde van de Milreis niet zoo spoedig tot uiting komt, is het aan te nemen, dat de Braziliaansche producenten zich voorloopig zooveel mogelijk zullen teweerstellen tegen verlagening der Milreisprizen en zaken in den koffiehandel er dan ook in den eersten tijd niet gemakkelijker op zullen worden.

De stemming voor het artikel onderging niet veel verandering. Brazilië, dat in de laatste weken betrekkelijk weinig heeft kunnen verkoopen, trachtte koopers te lokken door iets verlaagde kost- en vrachtnoteeringen en in de andere productielanden bleven de prijzen vrijwel onveranderd. De termijnmarkten, zoowel in New-York als ten onzent, schommelden met kleine verschillen heen en weder.

De afzet in loco was nog altijd niet groot, doch in dit opzicht staat onze markt niet alleen, want volgens berichten van de verschillende hoofdmakten, zoowel in Europa als in Amerika, is dit ongeveer overal het geval.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verscheping zijn thans ongeveer 103/6 à 104/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 105/- à 106/-, terwijl

zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 90/- a 90/6.

Van Robusta op aflading zijn de noteeringen op het oogeblik:

Palembang Robusta, Juni verschepping, 48 ct., Palembang Robusta, Juni/Juli verschepping, 47¼ ct., Mandheling Robusta, Juli verschepping, 52½ ct., alles per ½ KG., c.i.f., uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteeringen bleven onveranderd 64 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 56 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de Rotterdamse termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Juli	Sept.	Dec.	Mrt.	Juli	Sept.	Dec.	Mrt.
29 Juni	57	56½	547/8	527/8	55½	53½	50½	48½
22 "	—	56½	55¼	537/8	—	54	51½	49¾
15 "	—	55¾	537/8	52	—	52¾	49¾	48½
8 "	—	55½	54	52	—	53	50	48½

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Juli	Sept.	Dec.	Maart
28 Juni	\$ 18,35	\$ 17,60	\$ 16,82	\$ 16,25
21 "	" 18,42	" 17,67	" 16,96	" 16,41
14 "	" 17,98	" 17,22	" 16,47	" 15,85
7 "	" 17,95	" 17,20	" 16,40	" 15,80

Rotterdam, 29 Juni 1926.

RUBBER.

De fluctuaties op de rubbermarkt zijn voorloopig tot stilstand gekomen en verkoopers zoowel als koopers nemen een afwachterende houding aan.

Indien de prijs van standard sheets loco te Londen gedurende het tijdvak van Mei/Juli gemiddeld beneden 1/9 blijft, wordt de uitvoer uit de Britsche kolonies weder met 20 % van de standaard productie beperkt. De positie aan het einde der afgelopen week was zoodanig, dat de prijs tot 1 Juli gemiddeld 20.31 pence moet zijn om een totaal gemiddelde van 21 pence te bereiken. Hieruit blijkt, dat de prijsloop tot 1 Juli van groot belang is voor de verdere ontwikkeling der rubbermarkt, waarbij zich het eigenaardige geval voordoet, dat de producenten tot 1 Juli weer belang hebben bij een lagere markt; de grootere consumenten daarentegen steunen eerder de markt om restrictie te voorkomen.

De noteeringen aan het einde der voorafgaande week luidden als volgt:

Ia Crêpe:		einde voorafgaande week:
Juni	1.17 1.17
Juli/Sept.	1.16 1.17
Oct./Dec.	1.16 1.17

28 Juni 1926.

COPRA.

De markt was de afgelopen week wat gemakkelijker gestemd. De omzetteren waren niet groot, daar noch importeurs noch fabrikanten veel belangstelling toonden.

De markt sloot iets boven het laagste punt, met de volgende noteeringen:

Nederl.-Ind. f.m.s. stoomend	fl. 35½
" " " Juli afl.	" 35
" " " Augustus	" 35

28 Juni 1926.

VRACHTENMARKT.

De vraag naar tonnage voor graan van Amerika is de afgelopen week aanzienlijk toegenomen en de vrachten vertoonden een sterke stijging. De schaarschte aan prompte booten van Montreal noodzaakte de bevrachters 16 cents per 100 lbs. te betalen naar Antwerpen of Rotterdam 17 cents Hamburg of Bremen, terwijl naar Havre en Duinkerken 3/6 per qtr. werd betaald (dit is ongeveer 18 cents per 100 lbs.) met 8 Juli cancelling. Ook van de Golf van Biscaye was veel vraag naar Juli booten. Naar Antwerpen, Amsterdam of Rotterdam werd tot 18 cents betaald, optie Hamburg 18½ cents met 31 Juli cancelling. Per Augustus werd 17¼ cents betaald naar Antwerpen of Rotterdam, en nu is 18 cents te bedingen. Naar U.K. werd bevracht tegen vrachten tot 4/3 per qtr., Juli belading en er bestaat nu goed uitzicht, zelfs 4/6 te bedingen.

De suikervrachten van West-Indië bleven vast, ondanks het feit, dat de orders niet talrijk zijn. Van Cuba naar U.K./Continent werd 19/7 betaald voor booten van ongeveer

6500 tons, Juli belading, optie Marseille tegen 2/- extra.

De vrachten van de La Plata rivier zijn de afgelopen week iets gestegen; de laatste bevrachting van de boven La Plata havens was tegen 21/- naar Antwerpen of Rotterdam, hetgeen een stijging van 1/9 beteekent vergeleken bij de vrachten van de week daarvoor. De vraag is hoofdzakelijk voor prompte belading doch zijn er ook eenige orders tot in Juli, in welke positie de booten zeer schaarsch zijn.

Het uitzicht van de salpeter-vrachtenmarkt is nog steeds zonder eenige aanduiding op verbetering en de vrachten staan op zeer laag peil.

De verbetering in de vrachten van de Oostelijke markten bleef gehandhaafd doch het aantal bevrachtingen was niet groot. Van Wladiwostock werd 26/9 betaald, basis Hull, Rotterdam, Hamburg, 28/- Scandinavië voor boonen, per Juli, terwijl per Aug. tegen 6/- minder werd geboekt. Van Australië zijn slechts weinig orders aan de markt en de beste in uitzicht gestelde vracht voor graan naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent is 23/6 per Juli. Ook Burmah verschaafte niet veel orders, doch een 6000 tonner werd bevracht naar Hamburg direct tegen 23/9 per Juli/Augustus. Ook van Britsch-Indië waren niet veel orders aan de markt. Van Mauritius werd een groote boot bevracht naar U.K. tegen 23/6 per October.

De Donau bleef kalm en er is geen vraag naar tonnage, doch de Zwarte Zee bleef daarentegen vast en de vrachten vertoonden een kleine stijging. 11/6 werd betaald voor groote booten en 11/9 voor booten tot 5000 ton.

Van de Middellandsche Zee werd slechts weinig erts bevracht en de vrachten bleven op het lage peil. Betaald werd: Huelva/Antwerpen 5/9, Rotterdam 4/10½; Barcelona/Rotterdam 4/6. Van Carthage naar Philadelphia of Baltimore 8/- betaald. Fosfaat is vertegenwoordigd door de bevrachting van een tamelijk groote lading van Susa en Sfax naar Chantenay en Nantes tegen 5/6. De Golf van Biscaye is minder levendig en de eenige bevrachting in de afgelopen week is Bilbao/Cardiff tegen 5/9.

Het aantal kolenbevrachtingen van Amerika was wederom enorm en het totaal van de bevrachte booten naar U.K./Middellandsche Zee is voor deze week ongeveer 70 stuks. Ofschoon de bevrachters natuurlijk de voorkeur gaven aan prompte booten, werd toch bevracht tot 20, zelfs 25 Juli cancelling. De vrachten voor bijna alle posities zijn wederom gestegen. Naar U.K. werd tot \$ 4.— betaald met 5 Juli cancelling; tot \$ 3.80 met 15 Juli cancelling en tot \$ 3.50 met 20 Juli cancelling. Naar West-Italië werd tot \$ 3.20 betaald met 20 Juli cancelling. Voor een boot naar de beneden La Plata havens werd 20/- prompt, betaald en 19/- per 1/15 Juli, terwijl naar Bahia Blanca bevracht werd tegen \$ 4.10 per begin Juli.

De time-charter vrachtenmarkt was levendig, hoofdzakelijk wat de Pacific vaart betreft. Motorschepen met Diesel motor hebben de voorkeur en kunnen worden geplaatst tegen ongeveer \$ 1.30 voor 12 maanden. Een stoomschip werd juist bevracht voor 6 maanden, op- en teruglevering ten Noorden van Hatteras.

Door de kolenstaking in Engeland zijn de vrachten voor hout van Zweden en Finland opgelopen. Tegen het einde der week was echter wederom een inzinking te constateeren, hetgeen geweten moet worden aan het overvloedig aanbod van tonnage. Een 500 standaard boot werd de laatste dagen afgesloten van Raumo naar Amsterdam tegen fl 22.50, terwijl in het begin van de week een 400 Stds. boot tegen fl 25.— bevracht werd van Wiborg naar Zaandam. Over het algemeen toonden de bevrachters ook weinig belangstelling om tot afsluiten te komen.

RIJNVAART.

Week van 20 t/m. 26 Juni 1926.

De vrachtenmarkt te Rotterdam werd gunstiger. Naast meer aanvoer van erts, werden ook de houtaanvoeren drukker. Er kwam meer vraag naar scheepsruimte, welke voortdurend schaarsch bleef, omreden het grootste gedeelte werd gecharterd om kolen te laden, of wel op eigen risico naar de Ruhr sleepten.

De ertsvrachten liepen op van 60 Cts. met ¼ en 70 Cts. met ½ lostijd, tot 75 Cts. met ¼ en 85 Cts. met ½, lostijd. Daghuur voor den Bovenrijn, alsmede voor schepen om in de Ruhrhavens kolen te laden, bedroeg in het begin der week 2¼ Cts. en steeg geleidelijk tot 3¼ Cts. per ton.

Het sleeploon bedroeg gemiddeld 45 Cts. tarief. In de Ruhrhavens bleef het verkeer ongewoon druk. Er was veel vraag naar scheepsruimte, welke voortdurend beperkt bleef. De vracht voor exportkolen naar Rotterdam liep op tot Mk. 1.90 per ton met vrij sleepen.

